

Laukkaset

Laukkasten Sukuseura ry:n jäsenlehti 1/2022

Laukkaset

N:O 1/2022

LAUKKASET SUKUSEURA ry:n jäsenlehti

26. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Heikki Laukkanen
Runonlaulajantie 123 Juva

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Vesireittejä vastavirtaan.....	4
Sukuneuvosto valitsi FM Ari Kolehmaisen toisen sukukirjan kirjoittajaksi	5
DNA- testit ja sukukirja projekti.....	7
Laukkaset-lehden palkitun jutun kirjoitti Ville Vilén	9
1960-LUKUNI	12
Lapsuusmuistoja.....	19
Vanhuus.....	20
Sukuneuvoston kokous	21
Jäsenistölle.....	22
Kinttaan Laukkasten sukutapaaminen.....	25
Yksi Aatami kahtena.....	26
Tavoitteena toimintakykyisenä vanheneminen	29
Kokemuksia Sukutietojen keräämisestä	31
Laukkaset järvivirtaruukissa	34
Valo.....	37
Laukkasten sukuneuvosto 2021-2024.....	39

Sukuseuran kotisivut osoitteessa: www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja
Toimituskunta
Taitto
Etukansi
Takakansi

Heikki Laukkanen
Leo Laakko, Antti Laukkanen, Heli Janhonen
M&P Paino, Lahti
Keväinen joki Leo Laakon kuva-albumi

*Heikki Laukkanen
puheenjohtaja*

Maailma on taas sekaisin

Maaliskuun puolivälissä tätä kirjoitettaessa Venäjän Ukrainan-sotaretken lopputulos on epäselvä. Samaan aikaan me Suomessa muistelemme talvisodan päättymistä 82 vuotta sitten. Suruliputimme rauhanehdoille, mutta olimme helpottuneita tappamisen loppumisesta. Vertaamme tapahtumia. Koemme, että Suomen ja Ukrainan kokemat perusteettomat hyökkäyssodat ovat monelta osin samanlaisia. Seuraamme sitä, jääkö Ukraina yksin. Emme voineet uskoa, että tämä tapahtuu meille sodan jälkeen syntyneille sukupolville lähialueellamme vielä uudestaan. Kysymme, että eikö entisestä ole mitään opittu. Aseiden vaikenemisesta Suomen osalta on kulunut jo 78 vuotta.

Oleellista Suomen talvisodassa oli, ettei maattamme miehitetty, armeija ei romahtanut ja se säilyi taistelukykyisenä. Lisäksi hallintomme säilytti toimintakykynsä koko maassa niin valtio- kuin paikallistasolla. Meillä oli puoli miljoonaa evakkoa kaikki kyläkoulut ja tuvan nurkat täynnä. Kansa ponnisteli melko yhtenäisenä kohtuuttoman hyökkäyksen edessä. Näin on ollut Ukrainassakin tähän asti.

Sukututkimuksessa historian osalta törmäämme paljon ns. epäjatkuvuuksiin, pakko-muuttoihin ja sodan autioittamiin alueisiin. On lähdetty sotaa pakoon ja on muutettu sodan autioittamille alueille. Osa suvuista on kuollut sodan jaloissa tai sen aiheuttamaan nälkään ja tauteihin. Suvut ovat aina etsineet paikkaa paremmalle ja turvallisemmalle elämälle. Tähtäkään osin maailma ei ole muuttunut niin paljon kuin olemme täällä pohjolan lintukodossa ajatelleet.

Eryyisesti suurvalta-Ruotsin joukoissa moni sukumme nuorimies kohtasi elämänsä päätetepisteen - joko taisteluissa itärajalla Venäjää vastaan tai sitten Keski-Euroopan tantereilla 30-vuotisessa sodassa, Lundin taistelussa 1676 taikka Kaarle XII:n sotaretkellä viimeistään Ukrainan Pultavassa 1709.

Ajatukseni ovat tätä kirjoittaessani Ukrainassa. Meidän sukupolvemme unelma hyvästä yhteistyöstä venäläisten kanssa on romahtanut. Vauriot ovat pitkäaikaisia. Moni muistomatka Karjalaan on jäänyt koronan vuoksi toteuttamatta tai siirtynyt edelleen, ehkä pitkänkin ajan päähän.

Hyvää kevättä!

Heikki Laukkanen

Vesireittejä vastavirtaan

Laukkasten sukukirjaa **VESIREITTEJÄ VASTAVIRTAAN** on edelleen saatavana.

Kirjan saa nyt alennettuun hintaan 30 € + postitus 10 € eli toimitettuna 40 €.

Lisäksi 50 ensimmäiselle tilaajalle Laukkasten kolmiolippu kirjanmerkiksi.

Kirja on edelleen ajankohtainen. Se on oiva lahja syntymäpäiville tai vaikka nuorelle parille häälahjaksi.

Kirjat tilataan Leo Laakolta maksamalla summa Laukkasten Sukuseura ry:n tilille

FI68 2212 1800 0665 48 ja ilmoittamalla Leo Laakolle.

Viestikenttään merkitään: Kirjan nimi, oma nimi, osoite ja puhelinnumero.

Esim.

**Vesireittejä vastavirtaan,
Lasse Lukija, Kirjakatu 2,
12345 Sukuseutu,
0451234567**

Tilausilmoitukset:

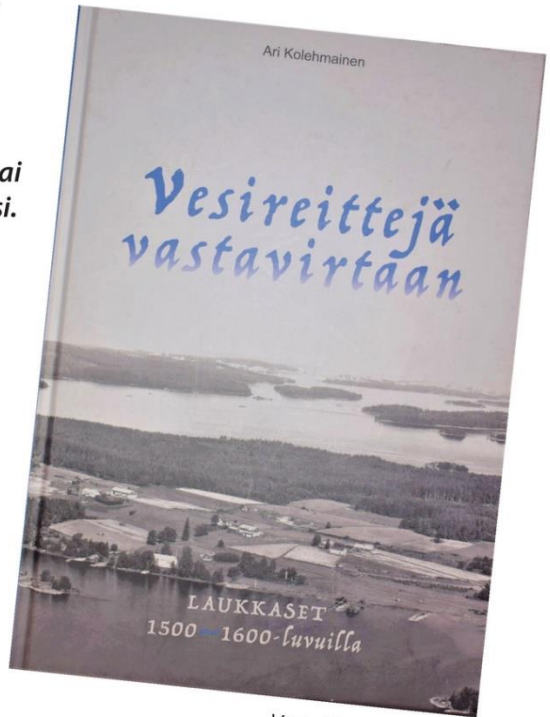
LEO LAAKKO

LATVAKUJA 2

16300 ORIMATTILA

0443237475

leo.laakko@gmail.com

Vesireittejä vastavirtaan

Sukuneuvosto valitsi FM Ari Kolehmaisena toisen sukukirjan kirjoittajaksi

Heikki Laukkanen

Sukuneuvosto valitsi 13.1.2022 pidetyssä kokouksessaan Ari Kolehmaisena jatkamaan työtä Laukkasten suvun historian selvittämisessä. Sopimus Kolehmaisena kanssa allekirjoitettiin kirjatoimikunnan toisen kokouksen yhteydessä 29.1.2022. Samalla käynnistettiin toisen sukukirjan toimittamiseen tähtäävät työt. Juvalla asuva Ari Kolehmainen on ammattisukututkija. Hän on kirjoittanut kahdeksan sukukirjaa, joista Laukkasten ensimmäinen sukukirja oli hänen toinen kirjansa. Lisäksi hän on osallistunut noin 20 sukukirjan toimittamiseen. Hänen ensimmäinen sukukirjansa oli kirja Kolehmaisena suvusta. Hän on myös toiminut Kolehmaisena ja Kiiskisten sukuseuran puheenjohtajana. Uusimpana häneltä on valmistunut marraskuussa Kiiskisten sukukirja, jossa on 840 sivua. Kirja sisältää sukuhistorian lisäksi erinomaista paikallishistoriaa. Suvun kantapaikka on Juvalla. Kolehmaisena

on menossa Laukkasten lisäksi kolmen muun suvun kirjojen kirjoittaminen. Hän on keskittynyt itäisen Suomen sukuihin. Monilla Savon ja Karjalan suvuilla on yhteyksiä toisiinsa. Arin sukukirjoissa on käytetty runsaasti hyväksi DNA-tutkimuksella saatavia tuloksia, ja näin on voitu selvittää sukujen ja sukuhaarojen välisiä yhteyksiä.

Sopimuksen mukaisesti työ käynnistyy heti. Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2022 aikana sukuseura kannustaa tekemään lisää BigY -DNA-testejä sukuhaarojen välisten yhteyksien selvittämiseksi. Uuteen kirjaan tulee mukaan 1700-luvulta alkaen uusia sukuhaaroja. Tältä osin vastuullisena kirjatoimikunnassa on sukuneuvoston varapuheenjohtaja Antti Laukkanen, joka kirjoitti ensimmäisen sukukirjan Karjala-osuuden. Tarkemmin DNA-tutkimuksista kirjoitetaan tämän lehden toisessa artikkelissa.

Sopimus toisesta sukukirjasta allekirjoitettiin kirjatoimikunnan kokouksessa 29.1.2022: Oikealla kirjoittaja Ari Kolehmainen ja sukuseuran puolesta puheenjohtaja Heikki Laukkanen

Ensimmäinen sukukirjamme valmistui vuonna 2019. Sukukirja "Vesireittejä vastavirtaan" esittelee itäsuomalaisten Laukkanen-nimisten sukujen vaiheita vanhempien asiakirjojen alusta 1540-luvulta 1700-luvun alkukymmeneen. Käsiteltävä ajanjakso päättyy suunnilleen Uudenkaupungin rauhaan 1721. Tavoitteena uudessa kirjassa on jatkaa suvun vaiheiden selvittämistä noin 100 vuotta eteenpäin, eli Suomen Suuriruhtinaskunnan perustamiseen ja Vanhan Suomen liittämiseen, noin vuoteen 1812. Tavoitteena on, että toinen sukukirja valmistuu vuoden 2024 Punkaharjun sukukokoukseen mennessä. Käsikirjoituksen tulisi valmistua vuoden 2023 lopulla. Vuoden 2024 keväältä on varattu kuvien ja karttojen hankintaan, taittoon ja painamiseen. Kannustamme jäsenistöä toimittamaan hallussaan olevaa materiaalia kirjoittajan käyttöön. Tarkoitus on myös kuvittaa kirjaa vanhojen asuinpaikkojen vanhoilla ja uusilla valokuvilla.

Lähtökohtana on kaikkia sukuhaaroja käsittelevä kirja, joka toisi Laukkaset 1700-luvun alusta suuriruhtinaskunnan aikaan 1810-luvulle, eli 100 vuotta lisää Laukkasten historiaa. Mukaan tulisi tässä ajanjaksossa sellaisia sukuhaaroja, joiden esivanhemmista ei ollut tietoja ensimmäiseen sukukirjan ajanjaksolta. Tältä sadan vuoden jaksolta on paljon materiaalia olemassa myös sukuseuran sukutalenteissa ja virallisissa asiakirjoissa, kuten kirkonkirjoissa. Samalla toinen sukukirja olisi vankka perusteos kaikille Laukkasten historiasta kiinnostuneille. Tästä ajanjaksosta eteenpäin useammat sukuhaarat voisivat jatkaa omilla kirjoillaan halutessaan aina nykypäivään asti. Sukuneuvosto asetti kokouksessa 9.10.2021 kirjatoimikunnan, johon kuuluvat Antti Laukkanen, Leo Laakko, Heli Janhonen, Kirsti Laukkanen, Oskari Laukkanen ja Heikki Laukkanen.

Kirjoittajan yhteystiedot:
kolehmainen.ari@gmail.com,
puh 040 8306457
Ari Kolehmainen

DNA- testit ja sukukirja projekti

Kuten lehdessä toisaalla kerrotaan, Laukkasten sukuseura on aloittamassa uutta sukukirjaprojektia. Sen tarkoituksena on tarkastella mahdollisuuksien mukaan kaikkia sukuhaaroja kutakuinkin Uudenkaupungin rauhan (1721) ja Haminan rauhan (1809) välisenä ajanjaksona. Samalla on tarkoitus jatkaa sukuhaarojen alkuperän selvittämistä laajoin DNA-testein. Tähän tarvitsemme halukkaita testattavia niistä sukuhaaroista, joista testejä ei ole vielä tehty. Jos edustat jotakin tähän saakka tutkimatonta Laukkasten mieslinjaa, eli olet sukunimeltäsi Laukkanen ja olet perinyt nimesi esi-isien ketjussa, voit olla etsimämme henkilö. Tarkoituksemme on saada näytteitä laajaa BigY-testiä varten, jotta voimme sekä yhdistää sukuhaaroja, että mahdollisesti löytää niille uusia syntysijoja vertailemalla testejä muista suvuista saatuihin tuloksiin.

Laukkasten sukuseura tukee omaa sukututkimustyötään auttavien DNA-testien ottamista sitoutumalla maksamaan puolet testistä. Huomautettakoon toki, ettei kaikkia samoista haaroista tehtäviä testejä voida tukea. Esimerkiksi Pielaveden haarasta testejä on tehty jo runsaasti. Sen sijaan esimerkiksi hyvin monesta Karjalan pitäjästä tai jopa niiden eri haaroista testejä kaivataan kovasti. Laatokan-Karjalassa lähes joka pitäjässä oli Laukkasia, mutta vain harva näistä haaroista pystytään puutteellisten lähdetietojen vuoksi yhdistämään toisiinsa. Olisikin asutus- sekä sukuhistorian kannalta erittäin mielenkiintoista pystyä selvittämään mistä kantaisät ovat kullekin paikkakunnalle saapuneet. Jos olet halukas DNA-testiin, ota yhteyttä! Tutkitaan yhdessä, voisiko sinun testisi auttaa sukumme alkuperien ja yhteyksien selvittelyssä.

Testejä on erilaisia, joista kaikki eivät olennaisesti auta tarkassa sukututkimustyössä, vaan ne ovat lähinnä suuntaa antavia. Tuetut testit tehdään Yhdysvalloissa Family Tree DNA -nimisen palvelun kautta. Koska poikalapsi perii Y-sukupuolikromosominsa isältään (ja tämä omalta isältään), tätä Y-kromosomia tutkimalla voidaan selvittää sukuperimää. DNA:ssa tapahtuu kopioituessa satunnaisia mutaatioita, joista muodostuu sukuhaarojen "korvamerkkejä" Niiden perusteella voidaan käytännössä varmuudella määrittää henkilön kuuluminen tai kuulumattomuus johonkin sukuhaaraan, ja aineiston kasvaessa laatia myös yksityiskohtaisempia tulkintoja kustakin suvusta.

Näin ollen sukuseuran intresseissä on tukea Y-DNA -testien ottamista. Nämä täytyy luonnollisesti ottaa suvun isälinjaa edustavalta miespuoliselta henkilöltä. Koska ainut riittävän kattavan informaation mahdollistama tutkimus on niin sanottu BigY-700 -tutkimus, Laukkasten sukuseura toivoo nimenomaan näitä testejä tehtävän eri haaroista.

Ohjeet testin tilaamiseksi ja tekemiseksi ovat FTDNA:n sivustolla. Käytännössä asia hoituu helpoiten tilaamalla testi osoitteesta <https://www.familytreedna.com/products/y-dna> Sieltä voi valita BigY-700 -testin ja tilata sen, jolloin posti tuo kotiin näytteenottotarvikkeet ja ohjeet. Nämä ohjeet ovat luonnollisesti kaikki englannin kielellä. Tarvittaessa autan kääntämisessä ja tilaamisessakin. Testin hinta on tällä hetkellä runsaat 400 \$ eli jonkin verran alle 400 €. Hinnat vaihtelevat, ja ajoittain on hyviä tarjouksia. Mikäli seura maksaa puolet, maksettavaa jää siis alle 200 €. Muistutettakoon vielä, että testin tilaamisesta ja korvaamisesta tulee sopia etukäteen.

Mikäli olet teettänyt aiemmin samassa firmassa esimerkiksi Y-DNA-67 tai Y-DNA-111 -testin, päivittäminen BigY-700-testiin käy helposti ja noin puolella edellä mainitusta hintatasosta. Tilauksen yhteydessä luodaan tunnukset Family Tree DNA -sivustolle. Sen jälkeen tulee liittyä samassa palvelussa kahteen ryhmään. Ensimmäinen on ylläpitämäni Laukkasten sukunimiryhmä, joka on osoitteessa:

<https://www.familyreedna.com/groups/laukkanen/about>

Sinne pyritään saamaan kaikki testin tehneet Laukkaset ja jaottelemaan heidät eri ryhmiin testitulosten perusteella.

Toinen ryhmä on Savo DNA, joka sijaitsee osoitteessa:

<https://www.familyreedna.com/groups/janhunen-janhonen/about>

Sen ylläpitäjä, Ari Kolehmainen, on sukukirjamme kirjoittaja ja hyvin perehtynyt DNA-tutkimukseen. Hän myös tulkitsee tulokset, ja antaa niistä palautteen. On tärkeää liittyä myös tähän savolaisten DNA-ryhmään, koska näin Ari voi tutkia tulokset ja ennen kaikkea löytää suku-yhteydet ja asetella sukuhaarat testien perusteella oikeisiin paikkoihin.

Joskus testi voi myös paljastaa, ettei testattavan isälinja olekaan sitä sukua, jonka nimeä hän kantaa. Syynä voi olla esimerkiksi nimen periytyminen jossakin kohtaa äidiltä tai historiassakin hyvin tuttu aviottomuus tai kerrassaan kirkonkirjojen merkinnöistä poikkeava isä. Tämäkin on osa normaalia elämän kiertokulkua, sillä myös esivanhemmillamme oli monivaiheiset elämät iloineen ja suruineen.

Tervetuloa siis mukaan geneettisen sukututkimuksen maailmaan ja auttamaan kirjaprojektimme tärkeässä tehtävässä: sukuhaarojen alkuperän ja yhteyksien selvittämisessä!

Antti Laukkanen
(yhteystiedot takasivulla)

Laukkaset–lehden palkitun jutun kirjoitti Ville Vilén

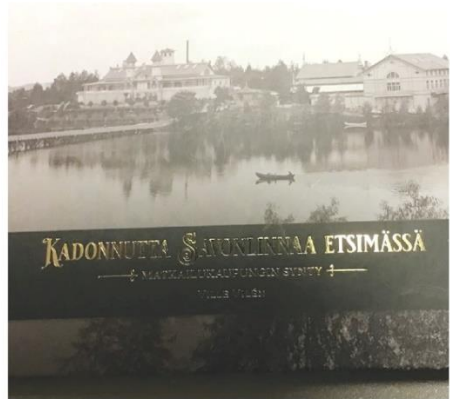
Ville Vilén

- Johtaja, Ylen luovat sisällöt ja media vuodesta 2011
- koulut ja lapsuus Savonlinnassa, asuu Mikkelissä
- KM, Savonlinnan OKL
- Kadonnutta Savonlinnaa etsimässä – kirja ja näyttely Riihisaaren museossa
- harrastajamusikko ja Savonlinnan historian harrastaja

Ville Vilén kädessään sukuseuran saaman kunniakirjan kopio

Tapaan Ylen johtajan Ville Vilénin kotonaan Mikkelissä, missä hän näin korona-aikana tekee etätöitä. Ville Vilén on asunut lapsuutensa monien tuntemassa Auvisenrinteessä, käynyt koulunsa Savonlinnassa, valmistunut opettajaksi Savonlinnan OKL:sta ja harrastaa Savonlinnan historian taltiointia. Hän on harrastajamusikko. Hän on ollut musiikin tuottaja ja vastaa nyt muun muassa Ylen toiminnasta Helsingin musiikkitalossa. Hänen nimensä mainitaan usein TV-ohjelmien lopputeksteissä. Viléniltä ilmestyi vuonna 2020 ensimmäinen valokuvakirja Kadonnutta Savonlinnaa etsimässä. Tämän kirjan keskeinen henkilö on Kustaa Laukkanen, joka on saanut kirjaan oman lukunsa. Paljon hänen rakentamaansa ja suunnittelemaansa on Savonlinnassa tuhoutunut, mutta mm. vanha lyseo on kaupungintalona vielä säilynyt ja hyvässä kunnossa. Samoin Puistokadun korttelissa on vielä Kustaan kädenjälki näkyvissä.

Kadonnutta Savonlinnaa etsimässä -kirjan kansi. Kirjaa voi suositella kaikille, jotka ovat kiinnostuneet Savonlinnan historiasta. Kirjassa kuvataan 1800-1900 –luvun vaihdetta ja samalla Savonlinnan matkailukaupungin syntyä.

Kustaa Laukkasen sukhauta Talvisalon hautausmaalla, kuva Ville Vilén. Kustaa Laukkanen oli keskeinen Savonlinnan toimija ja yksi kirjan keskushenkilöistä.

Ville Viléniltä ilmestyy uusi kirja, jossa hän jatkaa samalla aiheella Savonlinnan historian tallentamista. Suosittelemme kaikille Savonlinnan ystäville hänen kirjaansa. Kannattaa katsoa vanhoja valokuvia ja hänen asiantuntevaa tekstiään Savonlinnan historiasta. Hän on kerännyt kuvista paljon lisätietoa Savonlinnan Facebook –ryhmässä. Paikalliset juuriryhmät ovat monella paikkakunnalla nykyisin paikallishistorian merkittäviä tallentajia. Käydessään viime vuoden vaihteessa oman sukunsa haudalla Talvisalon hautausmaalla Vilén etsi samalla Kustaa Laukkasen suvun

haudan ja vei sinne kynttilän. Kustaan suku on sammunut, mutta suvun jäämistöä valokuvineen on ollut Ville Vilénin käytössä. Sukuviesti-lehti palkitsi Laukkaset-lehden Ville Vilénin kirjoittamasta jutusta Vuoden paikallishistoria –juttupalkinnolla. Juttu otsikko oli "Liikemiehellä oma kivitalo". Juttu julkaistiin kahdessa Laukkaset-lehdessä ja se kertoi tarinan unohdetusta Savonlinnan suurmiehestä Kustaa Laukkasesta, jonka kädenjälki näkyy edelleen kaupungin katukuvassa.

Heikki Laukkanen

KUNNIAKIRJA

SUKULEHTIKILPAILU 2019–2020

Laukkasten sukuseura ry

on saanut Laukkaset-lehdessä 2/2019 julkaistulla,
Ville Vilénin kirjoittamalla
Liikemiehellä on oma kivitalo -juttusarjan 2. osalla
Vuoden paikallishistoria -juttupalkinnon.

*Juttusarjan toinen osa tuo ansiokkaalla tavalla esille Savonlinnan unohdetun suurmiehen,
liikemies Kustaa Laukkasen elämää.*

KOULUMATKALLA TAPAHTUU

Olimme muuttaneet Kaijansaa-
resta mantereelle, Onnelaan.
Reitti koululle toi puoli kilometriä
lisää entiseen. Koulun lähdettiin
ennen kahdeksaa, talvella aina
suoraan jäälle, kotirannasta. Vie-
läkin, aina kun laskeudun aamu-
hämärässä järven jäälle, muistan
nuo lapsuuden aamut. Syys- ja
kevätaamuina taas veneeseen:
isä airoissa keskituhdolla ja kaksi
lapsista auttamassa kokkatuh-
dolla, vieretysten, kummallakin
yksi airo. Kahden ensi kilometrin
jälkeen isä sitten sousti yksikseen,
kun vene täyttyi muiden lapsista.
Ensimmäinen venemoottori ostettiin,
kun olin ehkä neljännellä
luokalla.

Alaluokkalaisten koulu päättyi yleensä 1-3 tun-
tia aiemmin kuin yläluokkalaisten. Kuitenkin isä
tuli hakemaan vasta, kun kaikki olivat päässeet
koulusta. Eli alaluokkalaisilla oli ylimääräistä
aikaa kolmen kilometrin jalkataipaleeseen
koululta Väärälän rantaan. Me poikaviikarit
keksittiin kaikenlaista.

KIVIÄ JÄRVEEN

Kivi lähti kädestä tai ritsasta nopeasti ja tar-
kasti. Väärälän rannassa heiteltiin kiviä jär-
veen, ja niitähän rannoilla riitti. Eräs kylän ikä-
mies tuli kerran veneelleen, kun kivien lennätys
oli parhaimmillaan. Hän sanoi meille: "Uskot-
teko pojat, että ennen kuolemaanne keräätte
vielä ylös jokaisen kiven, jonka olette järveen

Ilmakuva Onnelasta lokakuun alussa 1965. Rannalla näkyy osa halkopinoista, jotka hakattiin saaresta kevättalvella -64. Vapo teki haloista aumoja, joita kuivattiin vielä vuosi. Löin samana syksynä pahasti kirveellä polveeni. Se meinasi jäädä jäykäksi.

Onnelan väki heinäpellolla kesällä 1963. Välineet ovat alkeelliset. Isä liippaa viikatetta sätkä huulilla. Muilla on hangot ja haravat. Mummolla ja minulla oli myös omat viikatteen. Vasemmalla Marja, mummo ja äiti. Oikealla Martta ja minä.

heitelleet!". Jähmetyimme paikoillemme, kädet selän takana, naamat peruslukemilla. Mies meni veneeseensä, asettui verkalleen airoihin alahangoille ja lähti soutamaan, kaartuen niemen suojaan. Havahduimme liikkeelle ja kivet alkoivat lentää vähintään entisellä vauhdilla.

LASINSIRUT JYVÄLAARISSA

Maataipaleella oli auto navetta noin 20 metrin päässä tiestä. Navetassa oli neliruutuinen turhan ehjä ikkuna. Sitten omistaja huomasi, että yksi ruutu oli rikottu. Ikkunan kohdalla sattui olemaan jyvälääri ja lasinsirut löytyvät tietysti jyvien joukosta. Asiasta nousi ymmärrettävästi kauhea haloo. Epäilyiksi jouduimme tietenkin me pojat, jotka norkoilimme kylällä iltapäivisin. Syyllistä ei kuitenkaan pystytty osoittamaan, ja asia hautautui hiljalleen. En pysty sanomaan kuka meistä osui, mutta hän ei varmaan kerskunut edes ennen tapauksen julkituloa. Yhteishenki sulki muiden suut. Yleisen paheksunnan rajuimmassa vaiheessa aprikoin, että jyviähän voisi käyttää siemeneksi, jos ne olisivat itäviä. En kuitenkaan mainostanut tuumauksiani. Ne vain olisivat kohdistaneet minuun epäilyjä enemmän kuin muihin.

PALAAKO BENZA VEDEN PINNALLA?

Kerran alkusyksystä löysimme Väärälän rannan läheltä puolitäyden bensagallonan. Olimme tulleet rantaan ennen tyttöjä, poikaporukalla. Joku oskari väitti, että bensa palaa veden pinnalle levitettyinä. Isän tuloon oli vielä aikaa. Varoitin bensan leimahtamisesta ja levitin sitä gallonasta varovasti veden pinnalle. Ja hyvinhän se paloi. Lopuksi kurkistin gallonaan, onko siellä enää yhtään bensiiniä. Silloin joku pojista tyrkkäsi sivusta palavan tulitukun gallonan suulle. Neste oli loppunut, mutta gallona oli täynnä bensiini-ilmaseosta. Se paloi humahtaen sekunnin murto-osassa ja sylkäisi näkymättömän liekin kasvoilleni. Varsinaisia palovammoja ei tullut, mutta kul-

makarvat, ohimohiukset ja silmäripseni paloi-
vat. Ilkeä karvankäry levisi ympäristöön. Kaikki säikähtivät puolikuoliaaksi, enkä itse vähiten. Jokaisen silmäripseni juuressa oli pieni sulanut tippa muistona palaneesta ripsestä. Olin ilmeisesti ennättänyt sulkea silmäni niin, että sarveiskalvot eivät olleet vaurioituneet. Kohta tytöt tulivat rantaan. Onneksi he eivät haistaneet enää mitään. Jos olisivat huomanneet, olisivat varmasti kielineet. Kun isä sitten tuli hakemaan, jännitimme vielä poikien kanssa käykö käry. Katselin toisaalle. Isä ei huomannut mitään.

Tupakkakokeiluihin en lähtenyt. Isä poltti sät-
kiä ja seurasin säälien hänen joka-aamuisia rykinessessioitaan. En halunnut samanlaisia riesakseni.

KANSAKOULUN ARKEA

Olen syntynyt tammikuussa ja olin nopeakas-
vuinen. Koska olin myös oppivainen, vanhemmillani heräsi ajatus, että kävisin kaksi luokkaa kerrallaan. Pääsisin silloin isän avuksi töihin vuotta aiemmin, pois koulun penkkiä kuluttamasta. Niinpä kolmannen luokan syyslukukauden jälkeen opettajat siirsivät minut yläluokkaan. Koska opettaja oli epäpätevä, minut käytettiin vielä seuraavan kesäloman alussa tenttimässä neljäs luokka Kotamäen koulun opettajalle. Kansakoulutodistukseeni lisättiin asiaankuuluvat merkinnät, jotka löytyvät sieltä vieläkin.

Koulussa en muista olleen kiusaamista, joka olisi kohdistunut toistuvasti samoihin lapsiin. Pojilla harmitonta "nujuamispainia" oli kyllä, mutta yleensä se tapahtui tasaväkisten kaverusten kesken ja rajoittui naaman lumipesuun

ja hartioiden maakosketukseen. Siitä sitten noustiin ja jatkettiin muita leikkejä kuin mitään ei olisi tapahtunut. Työillä tosin saattoi olla jotakin nokkimisjärjestyksen alkeita, muttei suuremmin.

Kaikki tiesivät hyväoppisuuteni, kun kävin kaksi luokkaa samana talvena. Minua ei kiusattu siitä, ja vaikka pinko-sana oli tuttu, sitä ei minusta käytetty. Kärki taitui poikaporukan kolttosiin, joissa olin melkoinen idealinko. Äiti tuota joskus murehti, kun kylältä tihkui tietoa. Kerran talvella minulta katkesi suksesta kärki isän tekemästä koivusuksesta, ja isä kiinnitti kärjen peltisestä kahvipurkista taivutetulla kotelolla. Purkissa oli ollut lehdissä mainostettua OTK:n Rengas-kahvia. Rengas-teksti oli kiusallisesti jäänyt näkyviin suksen yläpintaan. Eräs yläluokan poika sieppasi suksen välitunnilla itselleen, kohotti sen korkealle ja alkoi leikkiä helppoheikkiä: "Myytävänä hyviä Rengas-suksia! Paljonko tarjotaan?". Se ei ollut varsinaista kiusaamista, pikemminkin vain lystinpitoa, jossa jouduin tapahtumien keskiöön. Pitempään ilonpitoon suksi ei kelvannutkaan. Kuitenkin tapahtuma on säilynyt mielessäni.

Talven suoja-äillä käytiin katkeria lumisotia. Osapuolina olivat luonnostaan koulun lähitalojen pojat, joita vastassa olimme me järven itärannan pitempimatkalaiset. Kouluun lähtö ei ollut minulle koskaan vaikeaa. Yhden kevät-talven aamun kuitenkin muistan. Tulossa oli nuoskalumen päivä, ja tiesin, että muutama meidän rannan isoimmista pojista oli sairaana. Päivän välitunnit tulisivat olemaan hankalia. Niin myös tapahtui. Meidän rannan pari-kolme koulussa olevaa poikaa kiersivät juosten koulua myötäpäivään, perässä kaikki lähitalojen

pojat. Sarjaltua ropisi selkään. Varmaan melkopian tuon päivän jälkeen pääsin kuitenkin yksityisesti "kuittaamaan". Eräällä vastapuolen soturilla oli melko tiukat, mustat housut. Kun hän kumartui kahmaisemaan lunta, sain kaukaa tähdätyn tarkan, salaa heitetyn osuman hänen pakaraansa. Lumipallo kävi aina kipeimmin sellaiseen paikkaan, missä vaatteet olivat kireimmällä ihoa vasten. Huomasin kivun, tyytyväisenä.

PUUTYÖT ALKAVAT KIINNOSTAA

Taneli-ukki äidin puolelta oli ollut taitava käsittäen. Jotenkin vaistosin, että äiti arvostaisi, jos minussa alkaisi näkyä samoja taipumuksia. Hän joutui katkerasti pettymään aina siihen saakka, kun aloin tulla murrosikään. Ollessani seitsemännellä luokalla (täytin 13 vuotta) kiinnostuin äkkiä ukin puusepänvehkeistä ja hänen tekemistään huonekaluista ja puuastioista. Eriytisesti niiden rakenteesta ja liitoksista. Talvella haalattiin Onnelan pieneen tupaan ukin hyvin säilytetty höyläpenkki. Sain koulun käsityökerhosta lastulevyä, saranat, ritilät ym. ja nikkaroin kasaan jonkinlaisen astiankuivauskaapin. Äiti oli siisteysihminen, mutta höylänlastuihin ja sahajauhoihin talvisen tuvan lattialla hän suhtautui yllättävän hyvähermoisesti. Kevät-talvella penkki siirrettiin karjaladon ja navetan välitilaan. Jatkoin siellä kesällä puusepän hommien opettelua. Tein koivupuisia tuoleja tarkasti ukin tekemiä matkien (istuinosa mäntyä) ja jopa pieniä puuastioita kuusilautoista rautavanteilla, ukin mallin mukaan. Äiti oli silminnähden tyytyväinen.

Kansakoulun vuosinani suuret ikäluokat täyttivät maamme koulut jokaista nurkkaa myöten. Pienenveden koulussa oli 1–7 luokilla yhteensä 50–60 oppilasta. Tästä määrästä ainoastaan 2–3 lasta lähti keskikouluun. Syrjäkylän lapsille se tiesi kortteeriöypymistä kirkonkylässä ainakin kuutena yötä viikossa, tunteja kestäviä monimutkaisia matkoja kotiin sunnuntaiksi ja takaisin kortteeriin sekä ennen kaikkea kustannuksia asumiseen ja koulukirjoihin. Kaikki olivat tasaisen köyhiä. Minun ja kahden siskoni kohdalla keskikoulusta ei hiiskahdettukaan. Oppivelvollisuuden jälkeinen koulu tuotti vain herroja, jotka eivät ymmärtäneet työnteosta. Vain ruumiillinen työ oli oikeaa.

OIKEISIIN TÖIHIN

Kansalaiskouluni oli kahden kuukauden kurssi marras-joulukuussa Pielaveden kirkonkylällä. Tammikuun 18. päivän iltana 1964 tein viimeisen oppivelvollisuuteen liittyvän koulumatkan: kävelin pimenevässä illassa vakiokoulumatkani 6,5 kilometriä linja-autolta kotiin. Lunta oli jäällä vielä niin vähän, että pystyin oikomaan kotirantaa tullessa suorinta linjaa ja lähes säkkipimeässä. Olin juuri täyttänyt 14 vuotta. Kotona odotti upouusi moottorisaha Partner R12, joka painoi yli 10 kiloa. Isän kanssa aloitimme heti halkosavotan omasta Kajiansaaresta. Isä ei jaksanut enää sahata, mutta suunnitteli tiet ja homman kokonaisuuden kymmenien metsätyövuosiensa kokemuksella. Samalla opin metsätyön turvalliset tekotavat, jotka omassa nuoruuden innossani joskus meinasivat unohtua. Savottaa riitti kevääseen, kunnes jää ei enää kestänyt naapurin ajamia hevoskuormia. Koivupuun alkoikin olla jo sulaa eli halkominen vaikeutui huomattavasti.

Siitä alkoi kolmen ja puolen vuoden jakso, jolloin käänsin käsin kiviä, kaivoin oija lapiolla ja tein satunnaisia sekahommia, joista sain maran–pari tunnilta tanssirahaksi. Tanssi-into oli vastustamaton heti, kun lupa irtosi eli ripille oli päästy. Tuohon aikaan tulivat äkkiä muotiin tikkitakit. Minunkin teki mieli sellaista. Jopa mopokuume nosti päätään. Molemmat toiveet törmäsivät kuin seinään. Seinään nimeltä rahapula. Rippikouluun (Laukkalan kyläkirkko, ks. Timo Laukkasen juttu viime lehdessä) poljin polkupyörällä 20 kilometriä suuntaansa. Olin kortteerissa lähempänä kirkkoa, sukulaistoissa viikon syksyllä ja toisen kevättälvella. Rippikoulutalvenani 1964–1965 läheisellä suurehkolla metsäpalstalla oli Myllykoski OY:n 3–4 hevosen savotta, jossa ajettiin syksyn hakkuun tuote, eli niin sanottu ohutpuu maantien varteen. Olin isän mukana hevosraiteella ”tiemiehenä”. Työkaluina olivat kirves, vesuri, suokuokka ja lumilapio. Metsäoijiin poljettiin lunta ja vesoja hevosteiden kohdille. Tiet avattiin taapelilta toiselle. Puolen kilometrin loppuraide maantielle oli loivaa vastamäkeä. Sadat parirekien hevoskuormat syövyttivät raiteet töyssyisiksi. Kun niitä sopivasti tasattiin suokuokalla, hevoset jaksoivat vetää huomattavasti suurempia kuormia. Ohutpuuta eli ”sippiä” tehtiin noina vuosina sellutehtaisiin. Kuusen ja männyn latva piti ottaa neljään senttiin. Kiroamisherkkä Honka-Pekka olikin virkkanut näin: ”Se kuuluu se Myllykosken Loponen ottavan metästä perkele joka puun mistä pihka haesoo”... Jokainen käsittää, että tuon kokoisista pilleistä ei kukaan pääse hankkeille, ei hakkuu- enempää kuin ajomiehetkään.

Olin työhullu, ja minulla oli hirveä hinku oman rahan hankkimiseen, mutta vanhempani eivät

päästäneet. Pelkäsivät, että moottorisaha karkaa jalkaan tai urakoitsijat, jotka minua kyselevät, laittaisivat minut liian kovaan paikkaan. Kapinoin vastaan. Aikuisena ymmärsin, että he olivat oikeassa.

AMMATTIKOULUUN

Marja-sisko oli lähtenyt Kuopioon ammattikouluun ja alkoi houkuttaa minua samalle polulle. Hän opetti minulle tangon ja janken alkeet. Perustelu oli vastaansanomaton: "Et, Oski, mene sinne Saarelan tanssitalon nurkalle viinaryppyä vonkaamaan, vaan tanssitat tyttöjä!". Vanhemmillani taas oli meille kaikille lapsille sama ohje: "Me emme pysty teitä sinne vahtaamaan. Teidän pitää itse miettiä,

Ammattikoulun työsalissa syksyllä 1968. Naulattiin ristikkokattotuoleja. Piirustuksia opeteltiin lukemaan.

Jouduin kylläkin käymään pitkän keskustelun itseni kanssa ymmärtääkseni yhden asian. Nimittäin sen, että menestyksellinen koulun käyminen on kaukonäköisempää kuin raskaitten ruumiillisten töiden riehuminen alkeellisissa olosuhteissa. Evankelisluterilainen, liian ankara ruumiillisen työn eetos oli ennättänyt juurtua syväälle.

mitä siellä kannattaa touhuta ja mitä ei". Marjalle olen ollut alkeiskurssista ikuisesti kiitollinen. Vanhempieni evästyksen viisaus on valjennut minulle vasta hiljalleen. Se on yhtä hyödyllinen vieläkin, melkein 60 vuotta myöhemmin.

Kevättalvella 1966 hain ammattikouluun Kuopioon kirvesmieslinjalle. Olin 16-vuotias. Rakentaminen oli alkanut kiinnostaa, ja olin tehnyt jo Onnelaan veneliiterin, halkoliiterin ja sen päähän pienen aitan. Helmikuulla hiihdin viisi kilometriä Koi-vujärven jäätä, umpeen juoksettunutta hevosraidetta Penttilän kaupalle ja toiset viisi takaisin. Paluumatkalla repussa oli rullalle käärittyä virallista ruutupaperia (vesileimat!), joille tein hakemuksen kuivamustekynällä ja jäljensin omakätisesti kansakoulun päästökirjani numeroineen ja oikeaksi todistajineen.

Lähdin ammattikouluun kirvesmieslinjalle elokuun puolivälissä 1967. Olin pitkä ja laiha. Honka-Pekka oli jorahtanut Mirja-siskolle: "Siitä perkeleen riu'usta tulloo tehokas kirvesmies nykytaloja tekemään. Ee tarvii ies telineitä.". Matalat omakotitalot olivat juuri alkaneet yleistyä. Ammattikouluun lähtö tuntui olevan kuin luonnonlaki: en tuntenut edes koti-ikävää. Ensimmäisen syyslukukauden aikana en käynyt kotona kuin ehkä pari-kolme kertaa. Olin tehnyt valintani ja maailma kaikkinne mahdollisuuksineen kiihotti ja houkutti. Kerron erään tapauksen, joka jäi mieleeni silloisen Kuopion jouluruuhkasta (1967) Kuninkaankadun postin ovella. Olin viemässä joulukortteja postiin. Pääovesta

kulki tasaiseen tahtiin kiireisiä ihmisiä sisään ja ulos. Joulumielen vallassa päätin olla kohoteltias. Jäin pitämään ovea auki. Tuli aina uusia kulkijoita enkä saanut irrotettua kahvasta ilman, että ovi olisi melkein lyönyt jotain tulijaa. Joku lyhyt juippi pujahti ovesta muussa joukossa, kääntyi katsomaan takaviistoon ja sähähti: "Ai miten SAATANAN sutki jätkä!". Silloin otteeni ovenkahvasta kirposi enkä jäänyt seuraamaan, miten ovi palautui. Takametsien nuorimies oli saanut teho-opetusta kaupunkilaisten joulunaluskäytöksestä...

ARMEIJAAAN

Sain ammattikoulusta suositukset teknilliseen opistoon. Halusin armeijaan heti ammattikoulun päätyttyä toukokuun lopussa 1969. Kesäkuun kuudentena päivänä astuin vapaaehtoisena palvelukseen Hoikankankaalle, Kainuun Prikaatin 5. kiväärikomppaniaan.

Sotilasurani päättyi päivää ennen muita alikessuja 10.5.1970. Ollaan ruokajonossa viime kertoja. Minulla on siviilit päällä, koska lähdin Kuopioon Tekun pääsykokeisiin. Hetkestä piti ehdottomasta ottaa muistokuva. Harmitti, kun en kokenut yhteistä siviiliin pääsyn riemua

Kesällä 2015 ryhdistin 50 vuotta aiemmin tekemäni veneliiterin rungon ja uusin ulkoseinät. Pystytolpat tein lehtikuusesta eli kestänevät ainakin seuraavat 50 vuotta. Seinärakenteen "saumarimana" on kenttäsiirkkelin jäte, ns. pinta. Se kesti alkuperäisessäkin seinässä hyvin järven rannan rankkaa säärasitusta. Remonttikesä oli hyvin sateinen ja tulva hankaloitti korjaustyötä.

Armeijaan lähtöäni edeltävänä päivänä oltiin tehty Onnelassa peruna. Hilda-mummoni (tuolloin 89-vuotias) oli tietysti ollut mukana, ainakin pellon reunassa asti. Nukuin niin sanotussa avovintissä eli rakentamattoman vinttikamarin kohdalla olevassa avarassa tilassa. Lähtöamuna heräsin äidin kiireisiin askeliin, kun hän kiipesi vintin rappuja reilun tunnin etuajassa.

Mummo oli hävinnyt. Perunapellolle johtavalla tiellä, ohuessa aamukasteisessa kevätneissä näkyi mummon jäljet. Läksin rivakasti perään, siltä seisomalta, varmaan avojaloin. Äiti meni navettaan. Mummo löytyi perunapellon reunalta, kopistelemassa perunakuokalla edellispäivän siemenperunalaatikoita.

- Huomenta, no mitäs mummo?
- No, aattelin jo aamusta alottaa perunannoston, kun näyttää tulevan kuiva, hyvä päivä!
- Pistäkee kuokka takasin lokakuuhun asti. Sit ten nostetaan, kun vasta eilen maihin laitettiin.
- No niinhän tuo taes ollakkii...

Armeijaan lähtöäni mummo suri. Hän nimittäin luuli minun joutuneen sotaan, vaikka kaikilla lomilla käydessäni muuta vakuuttelin. Pääsin vaihtamaan kiväärikompaniasta pioneeri-komppaniaan heti valan jälkeen, juuri erikoiskoulutusjakson alkaessa. Tällöin pystyin hyödyntämään pioneeriaselajin varusmiesajan vastaamaan neljän kuukauden rakennustyömaan työkokemusta, kun hain teknilliseen koululuun keväällä 1970.

Oskari Laukkanen

Lapsuusmuistoja

Muistan lapsena, kun asuimme Patoniityssä ja mummoni Olga Laakko asui Launeella Lahdessa. Matkaa meiltä oli ehkä noin 3–4 kilometriä mummolle. Useamman kerran yritin karata sinne alle 10- vuotiaana, mutta aina huonoin tuloksin. Syynä olivat yleensä niin sanotut tyhmät vanhemmat, jotka eivät suostuneet johonkin, antaneet tehdä jotain tai sitten tuli arestia tai vastaavaa.

Kerranpa sitten onnistuinkin. Sinisellä pienellä polkupyörällä otin ns. hatkat ja mukaan olin pakannut nukkeni päättäen visusti muuttavani mummolle. Mummolle päästyäni siellä ei ollutkaan ketään kotona. Onneksi oli kesä, lämmintä ja karpäset. Muistaakseni Irja-tätini tuli ensimmäisenä paikalle ihmetellen suuresti, että olin siellä pihalla... yksin. Hänpä sitten soitti kotiini eikä siellä kukaan ollut edes huomannut pakomatkaani. Sain jäädä sinne yöksi, ja nauravat vanhempani toivat sitten yöpymistarvikkeet minulle. Ihme kyllä kukaan ei ollut vihainen. Minun piti ainoastaan luvata, etten koskaan enää lähde yksin pakomatkalle. Ja taisinpa sen luvata, kun ei niitä sen enempiä ollut.

Mummolasta muistan vaaleanpunaisen keittiön ja kellarissa sijaitsevan saunan ja sen tuoksun. Muistan myös, kun Irja-tätini kanssa huijattiin, että minun sormeni jäi mankeliin väliin. Mummolan kellarissa leikkittiin serkkujen kanssa, milloin sokkoa, milloin pelattiin korttia. Siellä oli tilaa temmeltää ja meluta, häiritsemättä aikuisia.

Mummon kanssa kävimme myös useampana kesänä kummitätini Railin luona Ruotsissa. Raili-tädin naapurissa asui herra nimeltä

Herne... Henryhän se taisi oikeasti olla, mutta pienen tytön suussa se taipui herneeksi. Tädin mies Krister oli iso ja mustapartainen, joka ei pitänyt lasten kahvin juonnista. Joten näinä kesinä oli aina kahvilakko matkan ajan. Tosin välillä taisin mummon kupista hörppiä salaa. Muistan myös uimalan, jossa kävimme, ja siellä sain ensimmäisen kerran vaaleanpunaisella kuorutetun jäätelön, joka ritisi suussa. Laivamatkat olivat tietenkin jännittäviä, ja taisi mummolla muutaman kerran sydän lyödä ylimääräisen kerran. Varsinkin kun piilouduin palomereen, kun en halunnut hyttiin nukkumaan. Ja kerranpa seurustelin muutaman rekkakuskin kanssa tietenkin kertoen, että isä on myös ja ajaa sellaista punakeltaista "isoaaa" rekkaa.

Eila-tädin luona olin kanssa kylässä serkkujen kanssa leikkimässä. Yhtenä kesänä yhden serkun kanssa soittelimme yhdestä puhelinkopista ulkomaille, sillä jostakin syystä siitä pystyi soittamaan ilmaiseksi. Eila-tädin vanhin lapsi kyllä torui meitä siitä. Ja seuraavalla kerralla - samperi soikoon - seurasi meitä.

Paljon on maailma muuttunut noista ajoista, ja tällä hetkellä muutos on rajua. Jotakin sellaista on tapahtunut, jota ei olisi koskaan voinut uskoa. Itselläni on kaksi tyttärtä, molemmat asuvat jo omillaan. Heilläkin on mummolat ja pappalat, joista he ovat saaneet omat muistonsa. Toivon, että jatkossakin tyttärieni lapsilla ja kaikilla maailman lapsilla on mummolat ja pappalat, joissa he saavat ihania muistoja elämänsä poluille.

Olen valmistunut lähihoitajaksi 1996, ja nyt uudelleen koulutuksen myötä minun pitäisi valmistua geronomiksi tämän vuoden lopulla. Työ-

elämässä olen siis tehnyt töitä ikääntyneiden parissa, vanhainkodissa, perussairaanhoidon osastolla ja kotihoidossa lähihoitajana. Ikääntyneet ovat mielestäni mahtavia. Heiltä oppii paljon sekä kuulee uskomattomia tarinoita. Kaikkia ei ehkä haluaisi kuulla, mutta veteraanien ja lottien kertomat asiat siitä, mitä Suomen itsenäisyyden saaminen ja puolustaminen ovat vaatineet, ovat uskomattomia. Kuinka he vielä vuosikymmenten jälkeen ovat tunteneet syyllisyyttä ja tuskaa. Ei siinä paljon ollut sanoja, kun 99-vuotias mies itkee, löydettyään alle 18-vuotiaan vihollisen ruumiin todeten, että lapsihan se oli vielä. Tai 96-vuotias itkee syyllisyyttä siitä, kun oli ottanut kaatuneelta toverilta ehjät saappaat, kun omat olivat jo ihan rikki.

Valittevasti ukkini Väinö kuoli, kun olin kuu-kauden ikäinen enkä muista häntä tavanneeni. Mummokaan ei puhunut näistä asioista. Toisaalta sen ymmärrän, ettei omille lapsille ja lastenlapsille haluta näitä kertoa. Eivät nämä miehet ja naiset kertoneet myöskään perheenjäsenilleen. On helpompi kertoa ikävät muistot ja asiat, kun ei ole voimakasta tunnesidettä.

Nyt tässä maailman murroksessa muistetaan meidän ikääntyneitä, ei pelkästään omia, vaan muitakin lähellä olevia. Ja lupaan vieläkin, etten lähde yksin pakomatikalle. En, jos sellainen pakkotilanne tulisi, mukaani ottaisin niin monta kuin voisin.

Rauhaa toivon ja rakkautta.

Sari Tujula os. Laakko

Vanhuus.

Muori touhuaa, hän koko ajan puhelee, van kelle?

Hän yksinänsä asusta!

Muori, hän elää menneisyyttä ei muista lainkaan nykyisyyttä.

Muori lapsiansa hoitaa, lehmiänsä lypsää. Väliillä tulee kyynel silmään, kun kääntyy päivä iltaa.

Silloin hän rukoilee, puolesta miehensä ken rintamalle lähti sotimaa

Vanha mies yksinänsä katsoo ulos ikkunasta Keinutuoli narahtaa kyynel silmää valahtaa Poissa on veljet ystävät rakkaat Jäljellä vai kaipaus raskain.

On Lapset lentänyt maailmalle vain joskus muistaa vanhustaan

Se hetki tuo lohtua päivään mutt haihtuu nopeasti kun kaipaa.

Vanha mies toivoo taas kohta kohdata rakkaimman saa kun taivaan kotiin astua saa.

Sari Tujula os. Laakko

Sukuneuvoston kokous

Laukkasten sukuneuvosto kokoontui täysilukuisena 12.3.2022 Jyväskylässä Sotainvalidien sairaskodissa. Kokouksen yhteydessä seurattiin netin kautta **Ari Kolehmaisen Kuopiossa pitämää luentoa aiheesta: Savon asutushistoriaa ja savolaisekspansio Y-DNA:n osoittamana.**

Toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2021 käytiin läpi ja hyväksyttiin. Todettiin, että tuloslaskelman mukaan seuran talous on pysynyt tasapainossa. **Vuosien 2022–2023 toimintasuunnitelma** käytiin läpi ja hyväksyttiin.

Vuoden 2022 talousarvio hyväksyttiin.

Käydyssä talousarviokeskustelussa tuotiin esiin, että jäsenrekisterin uusiminen on ajankohtaista. Tuotiin esiin ajatus ”pilvipalveluun” siirtymisestä. Tähän perehdytään seuraavaan kokoukseen mennessä.

Jäsenrekisterissä oli 31.12.2021 678 nimeä ja 12.3.2022 oli 644 jäsentä. Rekisteristä on poistettu kaikki jäsenet, jotka eivät ole kahteen vuoteen maksaneet jäsenmaksuja. Tärkeää olisi, että jäsenet muistaisivat ilmoittaa osoitteenmuutokset ja poismenneet omaisensa. Jäsenmaksulaskut lähetetään kevään aikana maaliskuuhuhtikuun vaihteessa.

Sukuseminaarin järjestäminen koettiin tarpeelliseksi noin vuoden kuluttua, keväällä 2023. Sen valmistelut aloitetaan. Paikoiksi ehdotettiin Pielavettä ja Kuopiota.

Kirjatoimikunta kertoi uudesta sukukirjaprojektista. Toivottiin, että uusista DNA-tutkimuksista saataisiin lisäyksiä kirjaan. DNA-projekti käynnistetään, tarkoituksena on saada lisää uusia DNA-testituloksia tietystä sukuhaaroista. Keskenäiset DNA-testaukset pyritään saattamaan loppuun ja laaditaan luettelo, mistä sukuhaaroista niitä tarvitaan. Tästä asiasta on jo kirjoitettu artikkelit Jaakkiman sanomiin ja Kurkijokelainen-lehteen. Ehdotettiin myös mukaan kuvia suvun vanhoista asuinpaikoista ja kuvataiteilijoiden teoksista.

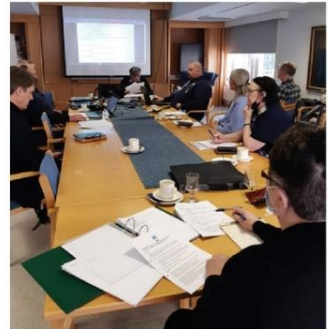
Tiedottamista lisätään.

Puheenjohtaja Heikki Laukkanen johti kokousta

Sukuneuvosto.

Facebook-ryhmään on tullut paljon lisää jäseniä. Kokoushetkellä jäseniä on yhteensä 466.

Pekka Laukkanen on päivittänyt **sukuseuran kotisivut**. Keskusteltiin myös videoiden lisäämisestä etusivulle. Sukuseuran nettisivuilla on nyt 17 lehteä sähköisenä. Sukukirjoja on vielä varastossa. Päätettiin myydä varastoa **tarjoushinnalla, eli 50 ensimmäistä tilaajaa saa kirjan hintaan 30€ + postikulut ja lisäksi kolmiviirin kirjanmerkiksi**. Jatkossa hinta on 40€ postikuluineen

Sihteeri Sirkka-Maaret Pumpanen

Jäsenistölle

Noin kolme kuukautta sitten vuosi vaihtui jälleen kerran. Kaksi vuotta on eletty koronan kanssa ja tuntuu kuin se viheliäinen virus olisi tullut jäädäkseen. Ei se kuole, ei se häviä, tekee vain aina uusia muunnoksia. Mutta meillä Laukkasilla on hyvät geenit. Me kyllä pystymme selättämään tämänkin taudin.

Edelleen toivon kirjoituksia lehteen, ja etenkin niiltä jäseniltä, jotka ei ole vielä kirjoittaneet. Kirjoitusten suhteen ei ole mitään erikoisehtoja, kunhan ne vain jotenkin liittyvät Laukkasiin, historiaan tai sukututkimukseen. Poliittisia, loukkaavia tai herjaavia kirjoituksia ei sallita. Fontti voi olla ihan mikä vain. Myös kirjoitukseen liittyvät valokuvat ovat tervetulleita. Kuvien tulee olla normaalikokoisia, siis sellaisina kuin ne on kuvattu, käsittelemättöminä. Vanhoja kuvia voi lähettää skannattuna. Myös pelkät kuvat ovat tervetulleita, jos niiden mukana on teksti, joka kertoo mitä tai keitä kuvissa on.

Nimeä kirjoituksesi ja anna siihen liittyville kuville kuvateksti. Kirjoitukset ja kuvat on hyvä lähettää samassa sähköpostissa, jotta ne eivät eksy toisistaan. Lähetä kuvat ja kirjoitukset sähköpostiin: leo.laakko@gmail.com tai laukkaset.lehti@gmail.com

Jos et käytä sähköpostia, voit lähettää kirjoituksen ja kuvat kirjepostina. Mikäli haluat kuvat takaisin, laita mukaan palautusosoite ja kirjepostimerkki. Kirjoitukset voit lähettää osoitteella: Leo Laakko, Latvakuja 2, 16300 Orimattila. Jos olet epävarma kirjoitusten tai kuvien suhteen, voit soittaa ja keskustella asiasta. Puhelin 0443237475.

Osoitteenmuutokset tehdään Jäsenrekisterin ylläpitäjälle

Risto Laukkaselle risto.laukkanen@elisanet.fi
puh 0400647637 tai Pekka Laukkaselle
lucapekka@gmail.com puh 0405285316

Jos jostakin syystä Laukkaset lehti jää tulematta, niin totta kai postitetaan uusi lehti. Varmemmin lehden saa, kun ilmoittaa joko sähköpostitse tai puhelimitse:

leo.laakko@gmail.com tai puh 0443237475.

Linkejä sukututkijoille.

Karjala-tietokanta

Katiha, eli Karjala-tietokanta on siirtynyt Kansallisarkistoon. Tietokannan vanhempi versio, Katiha 2, on poistunut käytöstä. Tietokannan uusin versio Katiha XAMK on käytettävissä. 100 vuotta vanhemmat tiedot ovat vapaasti netistä nähtävänä. Myös 100 vuotta ja sitä nuoremmat tiedot ovat käytettävissä Mikkelin Kansallisarkiston toimipaikassa, mutta niiden käyttö vaatii käyttöluvan. Käyttöluvan voi hakea paikan päältä.

Kansallisarkisto

Astia-verkkopalvelu - palvelun kautta tilataan aineistoa tutkijasaliin. Palvelu on myös juuri korvannut vanhan Digitaaliarkiston.

Portti - tietoa aiheen tai aineiston perusteella.

Aarre-arkisto - Puolustusvoimien ja puoluehallinnon aineistoa sekä maanpuolustukseen liittyvää aineistoa

Finna - kirjastojen ja museoiden verkkopalvelu

Erkki - erikoiskirjastojen tietokanta-arkisto

Muita lähteitä sukututkijoille

Digihakemisto - digitoidut kirkonkirjat ja muita Kansallisarkiston digitoituja aineistoja. Palvelu uudistuu parhaillaan Arkistolaitoksen siirtäytystä tarjoamaan myös digitaaliset palvelunsa Astia-palvelun kautta.

Oulun maakunta-arkisto | Kruunutilojen katselmus arkisto - Pohjois-Suomen Kruunutilat

Veikko Perttunen - Pohjois-Pohjanmaan rippikirjat

HisKi - Suomen Sukututkimusseuran ylläpitämä kirkonkirjojen hakuohjelma

SAY- Suomen asutuksen yleisluettelo
Lehden tekijän mietteitä

Meillä kaikilla on varmaan jonkinlaisia tarinoita omasta lähisuvusta. Muistoja lapsuudesta, nuoruudesta. Vanhempien ihmisten tarinoita, kertomuksia ja muisteloita, jotka ovat meillä muistoissa. Mutta siirtyvätkö ne muistoina seuraavalle sukupolvelle?

On varmasti totta mitä olen useasti sanonut; minun ja minua vanhemman ikäpolven eilinen on tämän päivän keski-ikäiselle ja nuorelle historiaa. Jotta tuo historia säilyisi tuleville jälkipolville, se kannattaa kirjoittaa muistiin. Meidän ja meitä edeltävien ikäpolvien elämä ja tapahtumat ovat sen verran arvokkaita, että ne kannattaa kirjoittaa muistiin tulevia sukupolvia varten. Sillä suvuista on runsaasti muistitietoa, jota ei löydy arkistoista tai vanhoista asiakirjoista. Entisajan elämäntavat ja tapahtumat meidän nuoruudestamme. "Aika kultaa muistot", sanotaan, ja niin todella tapahtuu. Ja tottahan toki me haluamme jakaa nuo kultaiset muistot tuleville jälkipolville. Sillä minunkin lapsuudestani ja nuoruudestani tähän päivään on tapahtunut valtavasti muutoksia.

Kaikki ovat varmaankin samaa mieltä siitä, että paperille kirjoitettu tieto säilyy parhaiten. Ja kaikkein parhaiten se säilyy kirjana. Nykyisin omakustannepainosten painattaminen on varsin helppoa ja edullista.

Muistitieto ei välttämättä ole ihan faktatietoa. On asioita, jotka toiset muistavat toisin. Kaksi ihmistä muistaa saman asian eri tavalla. Siihen vaikuttaa moni asia. Se, että kuinka läheinen asia on, kuinka tapahtuman kokee ja kuinka sen sisäistää mielessään.

Leo Laakko

SUKUSEURAN MYYTÄVÄT TUOTTEET

ISÄNNÄNVIIRI
Kaksi pituutta
3 m tai 4 m

60.00€

KAUPPAKASSI
3.50€

SEINÄVAAKUNA
14x21 cm
25.00€

RINTAMERKKI
(pinssi)
5.00€

PÖYTÄLIPPU
tuliaiseksi ja
merkkipäivälahjaksi
30.00€

**160-SIVUINEN
KEITTOKIRJA**
30.00€

TEE TILAUS:

Kirsti Laukkanen
044 979 2653
kirsti.laukkanen53@gmail.com

Pia Laukkanen
050 344 0456
mariapia.laukkanen@gmail.com

Maksa tilille no FI68 2212 1800 0665 48
laita viestikenttään oma nimi, puhelinnumero ja ostamasi tuote.
Hintoihin lisätään pakkaus- ja postituskulut.

Kinttaan Laukkasten sukutapaaminen

Henrik, Iisak ja Aleksander Laukkasen jälkipolvien, eli Kinttaan Laukkasten sukutapaaminen järjestetään **KIURUVEDELLÄ, LAHNASTEN MÄKIPIRTILLÄ** eli entisellä **PIRTTIMÄEN KOULULLA** lauantaina ja sunnuntaina 9-10. heinäkuuta 2022.

Juhla alkaa lauantaina 9.7.2022 klo 11.00. Kaikki, jotka tuntevat kuuluvansa edellä mainittujen Henrik, Iisak ja Aleksander Laukkasen jälkipolviin ovat tervetulleita sukutapaamiseen. Pyydämme sitovan ilmoittautumiset 24.06.2022 mennessä ja maksamaan ruokailu- ja osallistumismaksun 25 €/henkilö tilille **Leo Laakko, FI04 5308 0760 9293 05**. Ilmoitathan myös ruoka-ainan allergiat. Osallistumismaksu sisältää ruokailun juomineen, kahvin ja saunan. Myös Grillikota on käytössä. Ohjelmassa on vapaata keskustelua, musiikkia, laulua, arpajaisia yms. Lauantai-iltana tanssia ym. Tiskijukkana koko suku. Sunnuntaina ollaan vaan, nautitaan kesästä, seurustellaan ja muistellaan vanhoja "hyviä aikoja"!

Tule mukaan ja tuo perhe, poikaystävä / tyttöystävä, puoliso tai Avec mukana.

Lisätietoa sukutapaamisesta antavat

Leo Laakko
leo.laakko@gmail.com
0443237475

Eila Jääskeläinen
eila.jaaskelainen@luukku.com
0503789730

Irja Tamminen
irja.tamminen@gmail.com
0503474768

Eero Kyllönen
eero56.kyllonen@gmail.com
0400932105

Lahnasten Mäkipirtti etinen Pirttimäen koulu

Sukututkimusharrastukseni alkoi yli 40 vuotta sitten. Olin kiinnostunut sukujeni historiasta ja perimätiedoista. Melko ahkerana kirjaston käyttäjänä etsiessäni tietoa kirjaston kortistosta käteeni osui kortti, Asikkalan kirkonkirjat, mikrofilmit. Menin heti virkailijoiden puheille kysymään, onko täällä mahdollisuus tutkia kirkonkirjoja. Minut ohjattiin Anni Pakarisen luokse. Ja niin mentiin Hollolankadun kirjaston yläkerran takahuoneeseen ja sain pikakurssin sukututkimuksesta. Päivä oli 27.11.1980 ja siitä se alkoi.

Raimo Manninen

Yksi Aatami kahtena

**eli Adam Juhana Adaminpoika Laukkanen/
Adam Juhana Anninpoika Akkanen**

Aloin tutkia vaimoni isän äidin äidin eli Akkasten sukua. Katri-mummon siskon, Annin, kohdalla ei rippikirjassa ollut mitään erikoista. Hän oli vain kuollut verrattain nuorena (27 v). Jostakin syystä katsoin lastenkirjaa ja selvisi, että Annilla oli poika, joka oli syntynyt Kurkijoella. Pojan syntymän kohdalla olikin erityinen merkintä, tunnustus. Se sai mielenkiintoni heräämään asian tarkempaan tutkimiseen.

Adam Laukkanen perheineen muutti Savonrannasta Kurkijoelle. Muuttokirja oli otettu 12.9.1897 ja viety Kurkijoen seurakuntaan 25.9.1897. Perheessä oli kaksi miespuolta ja kaksi vaimopuolta eli Adam Laukkanen ja Serafina Silvennoinen sekä lapset Edvard ja Sandra. Kun heidät kirjattiin Kurkijoen seurakuntaan, samalla kastettiin Kurkijoella 20.8. syntynyt poika Adam Juhana.

Seuraavat otteet ovat suoraan kirkonkirjoista sekä oikeuden pöytäkirjoista.

Tunnustus: 25.3.1900 ilmoitti lapsen isä, että tämä lapsi Adam Juhana olikin siitetty Lks Anna Akkasen kanssa Pyhäjärven (Vp.I) Korkkalan kylästä ja että aviovaimonsa Serafina Silven-

noinen ei ole koskaan ollut Kurkijoella ja että hän ei ole vaimoansa nähnyt sitten 1894. Merkitsi, Todistajien Mikko Wanhasen ja Matti Lääperin läsnäollessa. Papin allekirjoitus (Gustav Petterson, myöhemmin Arokallio, Kurkijoen kirkkoherra vuodesta 1898, oikol. huom.) Kurkijoen kirkkoherran kirje Kruununnimismiehelle Kurkijoen piirissä 26.3.1900:

Vuonna 1897 Syyskuun 25 pä sisäänjätti Läksiäin Adam Laukkanen Syyskuun 12 pä Savonrannalta saamansa muuttokirjan Kurkijoen kirjoihin merkittäväksi Soskuan kylään.

Muuttokirjassa olivat seuraavat henkilöt mainitut nimittäin: Adam Laukkanen ja vaimonsa Serafina Silvennoinen sekä lapsensa Edvard ja Sandra Maria. Syyskuun 25 pä ilmoitti mainittu Adam Laukkanen kastettavaksi lapsen Adam Juhana, joka sanottiin olevan hänen ja Serafina Laukkasen lapsi ja oli syntynyt 20/8 1897 Kurkijoella. Lapsi kastettiin siis Adam Laukkasen ja Serafina Silvennoisen lapsena ja saapuvilla oleva vaimo otettiin Adam Laukkasen vaimona kirkkoon.

Tänään maaliskuun 26 pä esiintyi mainittu Adam Laukkanen kirkkoherrankansliassa ja ilmoitti, todistajain, palvelijaini Mikko Wanhasen ja Matti Lääperin läsnäollessa, että hän oli petollisesti menetellyt ja että hänen aviovaimonsa Serafina Silvennoinen ei koskaan ole käynytäkään Kurkijoella, että Adam Lauk-

kanen ei ole häntä nähnyt sitten maaliskuun 1894 ja että se poikalapsi Adam Juhana, joka täällä kastettiin 25/9 1897 ei ollutkaan Serafina Silvennoisen kanssa saatu vaan erään Läksiäin Anna Akkasen kanssa, Pyhäjärven (Wp.I) Korkkalan kylästä, jonka kanssa Adam Laukkanen on elänyt useat vuodet Kurkijoella, ja että vaimo joka kirkkoon otettiin hänen avio-vaimonansa olikin Anna Akkanen eikä Serafina Silvennoinen.

Tämän kaiken johdosta saan pyytää Herra Kruununnimismiestä yleisenä syyttäjänä ryhtymään niihin toimiin, joihin asia aihetta antaa.

Samalla saan tähän kunnoittaen liittää Adam Laukkanen ja perheensä papinkirjan sekä ilmoittaa että Adam Laukkanen ja Anna Akkanen nykyään ovat Soskuan kylässä Jaakko Kontulaisen talossa.

Oikeudessa 1.6.1900

Alempana mainittavasta syystä on tämän Kjoen piirin Herra Krmies Selfrid Tengin tänne manuttanut Soskuan kylässä asuvan loismiehen Aatami Laukkanen; ja kun asia siis nyt käsiteltäväksi otettiin saapuville tulivat aset huudeltua kumpikin itse kohdaltansa.

Syytteen perusteeksi stjä antoi oteen erään kirjelmän ja papin todistuksen.

Liitteet a – b 4.k. mitkä asiakirjat odessa jluetua stjä vaati vjalle laillista edesvastausta yllämainitusta petollisesta menettelystä ilmoittaen kysytyä että yllä mainittu Anna Akkanen tällä välin oli kuollut.

Syytteestä kuultuna vja, joka ilmoitti isänsä olleen nimeltään Pekka Laukkanen, myönsi syytteen kaikin puolin oikeaksi; jonka jälkeen aset saivat astua ulos, kunnes Kodessa keskusteltua tehtiin sva

Päätös: Kun vja on myöntänyt edesannettuna

aikana kirkon kirjoihin otettavaksi väärin ilmiantaneensa yllä sanotun äpärälapsen ja vaimonansa kirkotettavaksi sen äidin naimattoman äidin Anna Akkasen, sen tähden ja nojauksella sääntöön voimassa olevan Rikoslain 36. luvun 7:ssä Kos oikeaksi tuomita vja tällaisesta petollisesta menettelystä pidettäväksi kaksi/2/kuukautta vankeudessa. Julistettiin asianomaisella valitusosoituksella.

Kaksi kuukautta Adam Laukkanen tunnustuksen jälkeen ja noin viikko ennen oikeuden istuntoa Adam Juhanan äiti Anni Akkanen kuoli 21.5.1900. Tieto oli viety Pyhäjärven kirjoihin ja kuolinsyy oli: Muu tauti.

5.11.1900 Pyhäjärven kirkkoherra kirjasi Adam Juhanan Pyhäjärven lastenkirjaan Kurkijoella syntyneenä Anni Akkas vainajan äpärälapsena. Samaan aikaan Adam Juhana oli Kurkijoen lastenkirjassa.

V. 1901 perhe Adam Laukkanen ja Serafina Silvennoinen muuttivat Antreaan, mukana lapset vaimon äpärä Edvard, yhteinen Sandra ja miehen avioton Adam Juhana. Tuskin Adam uudestaan harhauttaisi kirkkoherraa, joten nyt he asuvat yhdessä. Heillä on myös molemmilla merkintä ehtoolisella käynnistä joka vuosi samaan aikaan v:een 1915 asti. Rippikirjassa on lisämerkintä Adamin kohdalla, elää Juhon Kukkoson vaimon kanssa ja Ida Koposen kohdalla, elää Adam Laukkanen kanssa.

V. 1919 Adam Laukkanen siirtyi Vuoksenrannan seurakuntaan, joka muodostettiin Antrean seurakunnasta. Serafina siirtyi myös Vuoksenrantaan eri muuttokirjalla. Seuraavassa rippikirjassa Serafinan sanotaan kuolleen. Adam itse kuoli 7.3.1920 espanjantautiin ja Ida Koposen kohdalla sanotaan Adam Laukkanen portto.

Adam Juhana jäi Pyhäjärven kirkonkirjoihin Adam Juhana Akkasena. Ensin hän oli las-

tenkirjoissa ja 1921 siirretty rippikirjoihin rippikoulu on ei, konfirmoitu on ei. Rippikirjoissa 1931-1940 ja 1941-1950 hänen sanotaan olevan Amerikassa ja lopuksi merkintä julistettu kuolleeksi, Helsingin RO:n päätös 8.2.1989, kuolinpäivä 1.1.1988.

Adam Juhana Laukkasena hän oli isänsä perheessä, kunnes sai Vuoksenrannasta naimakirjan Valkjärvelle ja jonne muutti 28.5.1921. Hän avioitui 17.10.1920 Katri Karvasen kanssa. Valkjärven rippikirjassa 1931-1940 sanotaan 24.5.1931, ei kansalaisluottamusta ja Lappeenrannan keskusvankilaan. Adam ja Katri olivat Valkjärven kirkonkirjoissa, kunnes sodan jälkeen muuttivat 8.8.1946 Helsingin Paavalin seurakuntaan. Katri muutti kirjat takaisin Valkjärven seurakuntaan 21.8.1946 ja sitten 31.12.1949 Jämsään.

1950-luvun alussa Adam avioitui Vilma Natalia Saukon o.s. Paananen kanssa, mutta muuttivat eri osoitteisiin 50-luvun puolivälissä ja Vilma otti takaisin sukunimen Saukko. Adamia ei löydy enää 1957 Helsingin osoitekortistosta ja Vilmakin katoaa 1958. Adam sekä Vilma lienevät kuolleet viimeistään 1960-luvulla, koska heitä ei löydy väestörekisterin ATK-tiedoista. Adamilla ei ollut lapsia kummastakaan avioliitosta.

Adam Juhana oli välillä Adam ja välillä Juho tai Juho Adam Laukkanen. Hänellä oli eri ammatteja: työmies, nuohooja, laturi ja loismies. Marras-joulukuussa 1930 hän erehtyi elämän syrjäpoluille ja joutui oikeuteen vaimonsa veljen poikien eli Karvasen veljesten ja Taikina-Kustin kanssa. Heitä syytettiin kaupan varastoon tunkeutumisesta lähes 10 kertaa ja varasta-

neen sieltä mm: 1 laatikko 10 kg nauvoja, n. 20 kg kahvia, n. 20 kg mannaryyniä, 1 pari huopatossuja, 3 pkt "Nestor" saippuaa, 3 paria miesten kalosseja, 1 nippu (2 kg) vesirinkeliä, 4 kpl tyhjiä vehnäjauhosäkkejä, 1 ltk (100 pakettia) tulitikkuja, 20 kg ohraryynejä, 30 kg ruislestyjauhoja, 20 kg vehnäjauhoja, 1 ltk (25 kg) palasokeria, 1 ltk (20 pkt) eli 10 kg margariinia, naisten syyspaltto, 5 kg joulukuusen karamelleja.

Oikeus päätti tuomita vja Juho Laukkasen jatketusta törkeästä varkaudesta yhdeksi vuodeksi ja kuudeksi kuukaudeksi kuritushuoneeseen sekä olemaan määrääjän kansalaisluottamuksetta ynnä luvattomasta ampuma-aseen hallussapidosta neljäänkymmeneen päiväsakkoon eli, kun hänen päiväsakkonaan pidetään kymmenen markkaa, maksamaan sakkoa neljäsataa markkaa eli nämä rangaistukset yhdistettyä pidettäväksi kerrassaan kaksi (2) vuotta kuritushuoneessa ja olemaan sen kärsittyään neljä (4) vuotta kansalaisluottamusta vailla.

Asia oli lehdessäkin: Maakansa 4.1.1931 sivu 3. Suuri varasliitto paljastumassa Valkjärvellä. (Kansalliskirjasto, sanomalehtiarkisto)

Kysymyksiä ilman vastausta

- Miksi Adam ja Anni kiersivät totuuden, eivätkä myöntäneet aviotonta lasta?

- Mikä sai aikaan Adamin tunnustuksen ja myös todistajat osallistumaan tähän. Kiristettiinkö Adamia, omatuntoko sai sen aikaan vai ilmestyikö Serafina Kurkijoelle, koska kirjatkin oli muutettu sinne?

- Mikä oli Annin todellinen kuolinsyy?

- Mikä sai Serafinan muuttamaan Kurkijoelle kuuden erossaolovuoden jälkeen?

Raimo Manninen

Tavoitteena toimintakyöisenä vanheneminen

Sukuseuramme ikäjakauma osoittaa, että on aika pysähtyä miettimään jäseniemme vanhenemista sekä sitä, miten se olisi mahdollisimman toimintakyöistä ja onnellista. Onko korkea ikä onni vai onnettomuus?

Eino Heikkisen ja Timo Stranbergin kirjaan "Suomiko onnellisen vanhuuden maa" (2021) on koottu tietoa mm. Jyväskylän yliopistossa toteutetusta Ikivihreät projektista, jossa olin itsekin tutkijana mukana. Tästä aineistosta syntyi myös väitöskirjani "Läkkäiden henkilöiden selviytyminen päivittäisistä toiminnoista".

Laukkasten sukuseuran jäsenten ikäjakauma v. 2021

Ikivihreät- projektin mukaan 80-vuotiaista 15–20 % koki terveytensä hyväksi ja 60 % tyydyttäväksi. Lisäksi lääkärintarkastuksessa todettiin vajaan 20 %:n olevan kliinisesti täysin terveitä. Vaikeuksista ulkona liikkuminen huonolla ilmalla puolestaan sujui noin 20 %:lla tutkituista. Terveytensä tyydyttäväksi kokeneiden korkea osuus, lähes kaksi kolmasosaa, osoittaa että sairauksiinkin voi sopeutua, niiden vaikutuksia kompensoida ja jäljellä olevia voimavaroja optimoida arjessa selviytymisen auttamiseksi.

Yli 70-vuotiaille tai muuten COVID-19-riskiryhmiin kuuluville voikin antaa seuraavia yleisiä ohjeita. Pelkkää kalenteri-ikää paremmin omaa riskiään voi arvioida kroonisten sairauksien ja raihnaistumisen (gerastenian) perusteella. Raihnaistuminen on epätodennäköistä, jos ei ole poikkeavaa uupumusta, paino pysyy vakaana ja pystyy nousemaan tuolista viisi kertaa ilman käsinojen tukea ja kävelemään puoli kilometriä alle 15 minuutissa. Lisäksi monipuolinen ravitsemus, sisältäen kasviksia, hedelmiä ja

marjoja sekä D-vitamiinilisä edistää jaksamista ja terveenä pysymistä. Tasapainoinen ruokavalio parantaa mm. vastustuskykyä, mikä on tärkeää myös muulloin kuin näin korona-aikana. Lääkärin määräämät lääkkeet kannattaa ottaa tunnollisesti, ja ota ehdottomasti koronarokotus, kun sellaista tarjotaan.

Onnellisuuteen liittyy lisäksi useita rakentavia ja rajoittavia tekijöitä:

Rakentavat tekijät	Rajoittavat tekijät
Terveys ja toimintakyky	Sairaudet ja niiden oireet
Taloudellinen turvallisuus	Turvattomuus, varattomuus
Yhteisyys, läheisyys	Yksinäisyys, alakuloisuus
Välittämisen kulttuuri	Masentuneisuus
Vanhusten voimavarojen rekrytointi	Raihnaisuus Ikäsyrajintä

Ikivihreät-projektin tutkimuksissa 1980–1990 luvuilla pitkäaikaissairauksien lukumäärä 75-vuotiailla miehillä oli 2.0, mistä määrä kasvoi miehillä 3.0:aan 85 vuoden ikään mennessä. Vastaavat luvut naisilla olivat 2.0 ja 3.8. Merkittävimmät ongelmia aiheuttaneet sairaudet olivat nivelrikko (20 %), sepelvaltimotauti (13 %), aivoverisuonitauti (5 %) ja keuhkojen taumatauti (4 %).

Tällä hetkellä yli 75-vuotiaista keskimäärin 90–92 % asuu kotona. Kotihoidon lisäksi tätä

*Raihnaistumisen
estäminen tai
hidastaminen on
tärkeää.*

ovat mahdollistamassa erilaiset teknologiset ratkaisut. Teknologiset innovaatiot vanhus-ten hoidon, hoivan ja kuntoutuksen aloilla sisältävät kuitenkin myös monia ongelmia ja kysymyksiä. Nykyiset vanhimmat ikäluokat, esimerkiksi 85–95-vuotiaat, sopeutuvat huonosti digitaaliseen maailmaan, mikä aiheuttaa eriarvoisuutta, alemmuuden tunteita, avun tarvetta ja vaikeuksia arjessa selviämisessä. Viime mainittua voidaan arvioida esimerkiksi selvittämällä kykyä asioiden hoitamiseen (esim. laskujen maksaminen) tai selviytymistä päivittäisistä toiminnoista (liikkuminen, pukeutuminen ja peseytyminen). Kun henkilö päätyy

asumaan ympärivuorokautisessa hoivassa, neljällä viidestä syynä on muistisairaus. Jokaisella tulee olla oikeus hyvään ja arvokkaaseen vanhenemiseen. Siihen kuuluu itsemääräämisoikeus, osallisuus ja turvallisuus. Jokaisen on saatava tarvitsemaansa tukea ja palveluja asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta. Elinympäristön ilmapiiri, hyvä elämänlaatu ja ikäihmisen toimintakyky tukeva elämänpiiri antavat elämään mielekkyyttä. Jos joku ihmettelee, miten saa aikansa kulu-maan eläkkeellä, niin voin neuvoa: aamupäivät muistelee työtovereidensa nimiä ja iltapäivät etsii hukassa olevia tavaroita.

Pia Laukkanen

Kokemuksia Sukutietojen keräämisestä

Aloitin sukutietojen keräämisen Laukkasten lehdessä 1990-luvulla olleeseen kaavakkeeseen.

Tiesin äidin kertomana, että Olli Laukkanen, syntynyt 1864 ja kuollut 1946, on tullut Kiteeltä ja hänellä oli ollut veli Heikki, joka oli kuollut nuorena. Ollin sisar Ulla asui perheineen noin kilometrin päässä Ollin mökistä.

Kirkkoherranvirastosta sain Ollin ja Kaisan syntymäajat sekä Ollin muuton Kiteeltä vuonna 1887. Kiteen kirkonkirjoista löytyi tieto, että Ollin isälle Ollille, syntynyt 1832 ja kuollut 1906, ja Kaisalle oli syntynyt Kiteellä viisi lasta. Pekka oli syntynyt 1863 ja kuollut 1877 Kiteellä. Olli oli syntynyt 1864 ja kuollut 1946 Kesälähdellä. Maria oli syntynyt 1870 ja kuollut 1942 Ruskealassa. Heikki oli syntynyt 1872 ja kuollut 1898 Kesälähdellä. Sekä Ulla oli syntynyt 1875 ja kuollut 1952.

Kiteen kirkonkirjoista ja väestörekisteristä sain Marian viiden lapsen ja lapsenlapsen ikä- ja osoitetiedot. Niiden perusteella tiedustelin löytyisikö Marian perheestä valokuvia ja muita tietoja. Yksi kuva löytyi Mariasta ja hänen miehensä Olli Muhosesta. Minun osoitteeni oli huomannut Marian pojan lapsenlapsi. Kun kerroin Kesälähdän Laukkasten tapaamistilaisuudesta Ruokkeen lomakylässä vuonna 2008, hän saapui sinne ja kysyi minulta, saisiko hän nämä osoitetiedot. Lähetin ne hänelle saadakseen uusien sukulasten tiedot.

Pekasta ja Mariasta kukaan ei puhunut mitään. Aloin selvittää Marian tietoja Kesälähdän ja Kiteen seurakunnista. Sieltä löytyi tieto, että Marialla oli ollut kaksi aviotonta lasta. Heikki oli syntynyt 1879 ja kuollut noin kuukauden

Olli ja Kaisa Laukkanen pihapellolla leikkaamassa viljaa. Amerikkaan muuttanut naapuri Antti Ropa oli ottanut kuvan ja lähettänyt sen Amerikasta Salokylään.

ikäisenä sekä Juho syntynyt 1899. Maria oli vihitty Olli Muhosen kanssa vuonna 1900 ja Olli oli tunnustanut Juhon omakseen vasta vuonna 1917. Tämän takia Mariasta ei haluttu puhua ainakaan lasten kuullen tai asia oli jo unohtunut, koska Maria oli muuttanut Kesälähdeltä Kiteelle vuonna 1900 ja Ruskealaan vuonna 1940.

Olli Mustosella ja Marialla on ollut kuusi lasta. Aloin selvittää, saisinko heihin tai heidän lapsiinsa yhteyttä ja olisiko kenelläkään valokuvia tästä perheestä. Lähetin kopiot Kiteen seurakunnasta saaduista todistuksista Mikkelin maakunta-arkistoon ja sain luettelon kuudesta lapsesta ja kahdestakymmenestäkuudesta

lapsenlapsesta ympäri Suomen. Yksi asui Ruotsissa. Nyt tuli ongelmaksi, mistä löytää heidän nykyiset asuinpaikkansa ja osoitteensa, koska useimmat ovat joutuneet muuttamaan niiltä paikkakunnilta, joille olivat siirtolaisina tulleet luovutetusta Karjalasta. Täytyisikö 26 henkilön tiedot tilata niistä seurakunnista, joihin ovat muuttaneet ja vielä toisista rekistereistä mahdollisen seuraavan muuton vuoksi?

Satuin kuulemaan eräästä tv-ohjelmasta, että Pelastusarmeijalla on kadonneiden henkilöiden etsintäpalvelu ja soitin sinne. Sieltä kerrottiin, että ensin kannattaa tiedustella Väestörekisterikeskuksesta, koska siellä on kaikkien Suomen kasalaisten tiedot. Tilasin sieltä maakunta-arkiston todistuskopioiden avulla tiedot etsimistäni henkilöistä ja sain kerralla kaksikymmentäkuusi nykyosoitetta.

Otin yhteyttä Etelä-Suomessa asuviin muutama toisen polven serkkuun ja sain valokuvia Ollin ja Marian perheestä. Olen hyvin kiitollinen ja tyytyväinen pikkuserkkujen ystävälliseen apuun. Tässä yhteydessä ilmeni, että heistä ainakin kaksi harrastaa oman sukunsa tutkimista. Heitä saattaa olla useampiakin, mutta kaikkien kahdenkymmenenkuuden kanssa en ole ollut yhteydessä.

Tiedot olen tilannut Väestörekisterikeskuksesta osoitteesta Tynnyritekijäntie 1 C Helsinki. Yksittäisiä osoitetiedusteluja voi kysyä puhelimitse valtakunnallisesta numerosta 0600 01000 maksu 1.67 €/min+ppm.

Tutkimustyön alussa en osannut lukea vanhalla kirjoitustavalla kirjoitetusta tekstistä muuta kuin nimet ja syntymäajat. En arvannut, että kaikki teksti kirkonkirjoissa on tärkeää. Siinä oli mainittu, että Olli, syntynyt 1832, ja isoisä Pekka, syntynyt 1772, olivat muuttaneet Kesälähdelta Kiteelle vuonna 1827.

Ollin vanhempi sisar Maria Laukkanen Miehensä Olli Muhosen kanssa. Kuva on ainoa Mariasta saatu kuva hänen lapsenlapsiltaan.

Aimo Laukkanen osasi lukea ja hän lähetti tiedot minulle. Kyllä minua harmitti. Myöhemmin opin lukemaan näitä vanhoja, ns. fraktuurakirjaimia, joita nykyään on SISU-pastillirasiassa. Vanhat Raamatut painettiin niillä. Asiakirjoja varten on käsinkirjoitettavat muodot. Veroluetteloida en osannut käyttää kuten ammattitutkijat, jotka pystyvät arvioimaan henkilöiden ikää muun muassa jousiveron perusteella. He myös osaavat käyttää ja tulkita muitakin asiakirjoja. Noin viidentoista vuoden aikana olen saanut kerättyä sukuseuran, ammattitutkijoiden ja myöskin omia tutkimusten avulla niin paljon tietoa, että yhtenäinen isälinja ulottuu 1480-luvulle. Kaksi vanhinta sukupolvea olen löytänyt Ari Kolehmaisen kirjoittamasta Laukkasten sukukirjasta "Vesireittejä vastavirtaan" ja siitä eteenpäin viisi sukupolvea Erkki

*Ollin nuorempi sisar
Ulla os. Laukkanen ja
hänen miehensä Niilo
Teppana perheensä
kanssa.*

J. Hämäläisen tutkimuksesta, sekä muut tiedot kirkonkirjoista. Laukkasten sukukirjassa on niin paljon perustietoa, että jokaisen Laukkasen pitäisi se kirja lukea. Vuonna 1994 olin pilkkimässä Puruveden lahdella, kun Erkki Laukkanen kairasi reiän lähelle. Sanoin myös olevani Laukkanen ja siitä alkoi meidän tuttavuutemme. Saman lahden rannalla on myös Erkin sisaren ja veljen mökit ja syksyllä näkyi neljät Laukkasten valot pienellä alueella. Myöhemmin tutkimuksissa meille löytyi yhteinen esi-isä, Antti Laukkanen, joka oli syntynyt noin vuonna 1649 ja kuollut 1719 Laukansaaressa, jossa pidetään seuraava sukukokous vuonna 2024, Lustossa, entisillä Laukkasten mailla.

Kaksi vuotta sitten minulle soitti seitsemänkymmentävuotias entinen naapuri, jota en ole nähnyt kuin lapsena. Hän kertoi isoäitinsä olleen Laukkanen. Hänestä löytyi tietoja 1700-luvulla

Olli Laukkanen ja Kaisa os. Haverinen.

Purujärven kylässä asuneeseen Tahvo Laukaseen asti genealogia.fi-hakukoneesta. Myös Suomen Sukuhistoriallisen Yhdistyksen, SSHY:n, sivuilta löytyivät kirkonkirjat alkuperäisessä muodossaan.

Kiitos kaikille sukuseuran toimijoille yli kolmenkymmenen vuoden aikana kerätystä aineistoista.

Heikki Olavi Laukkanen Vantaa.

Laukkaset järvirautaruukissa

Jyrkäkosken ruukki

kuva: Museovirasto kuvaaja: Tirilä Soile

Vuonna 1746 Kuninkaallinen Vuorikollegio myönsi luvan Savon keskisen kihlakunnan manttaalikomissaari Brynolf Burnoutille rakentaa masuunin, kankirautavasaran ja kahden ahjon Juankoskelle. Hän rakennutti järvimalmista rautaa valmistavan Juantehtaan rautaruukin. Vuonna 1750 tehdas sai nimekseen Strömsdal. Tälle Strömsdalin tehtaalle Paavo Laukkanen meni töihin 1790-luvulla.

Paavo oli syntynyt Tohmajärvellä Wärtsilässä 26.7.1764. Hän oli isänsä kaima, ja hänen vanhempansa Paavo Laukkanen ja Helena Kosketar muuttivat Tohmajärveltä Kaaville vuonna 1766. Poika Paavo asui vanhempiensa taloudessa siihen asti, kun hän meni naimisiin Sofia Ruuskan kanssa vuonna 1786 ja he muuttivat 1790 Kaavilta Juankoskelle Kuopion

maalaiskuntaan ja Strömsdalin tehtaalle torppareiksi. Sofia Ruuskanen oli syntynyt Kiteellä 19.5.1762.

Vuonna 1812 Paavo Laukkanen ja Sofia Ruuskanen mainittiin Strömsdalin ruukin työntekijöinä, "bruksarbetare". Heille syntyi seitsemän lasta, mutta vanhemmat lapset, Paavo, syntynyt 22.10.1787 Kaavilla ja Helena syntynyt 21.9.1789 Kaavilla, kuolivat lapsina. Paavo menehtyi noin kahden vuoden ikäisenä polttotautiin ja Helena noin puolen vuoden ikäisenä.

Kolmanneksi vanhin lapsista on Mikko. Hän on syntynyt 1793 Kuopion maaseurakunnassa, mutta kirkonkirjoista ei löydy hänelle tarkkaa syntymäaikaa. Hän asui isänsä torppari Paavo Laukkasen kotona ja pääsi ripille 14.6.1815.

Mikko Paavonpoika Laukkanen ja Anna Katarina Niilon tytär Carlbohm vihittiin marraskuun 3. päivänä 1816 Kuopion maaseurakunnassa. Heille syntyi kahdeksan lasta.

Antti, syntyi 6.3.1817, muutti 1839 Iisalmeen. Anna Sofia syntyi 29.1.1820. Hän sai ennen avioliittoaan yhden aviottoman lapsen. Anna meni naimisiin Nielsin Antrakosken sahan työmiehen Israel Kuosmasen kanssa. Israel Kuosmanen oli itsellinen. Vuodesta 1852 lähtien hänen ammattinsa oli seppä.

Stiina Liisa oli syntynyt 1823. Hän meni vihille 15.4.1849 räätäli Olli Ollinpoika Mustosen kanssa.

Johan Fredrik syntyi 9.12.1826. Hän muutti Nilsistä Iisalmeen ja sieltä 22.12.1859 Palta-moon, missä hänen ammatikseen mainitaan "malmhäfvaren".

Riitta Karoliina syntyi 14.12.1829. Hän kuoli kahden ja puolen kuukauden ikäisenä 1.3.1830 hinkuuskään.

Mikko syntyi 31.1.1831. Hänkin eli vain viisi vuotta ja kuoli 20.5.1836 myös hinkuuskään.

Eeva Kaisa syntyi 27.6.1835. Hän muutti Kuopioon piiksi vuonna 1850 ja sieltä edelleen 1855 Pieksämäelle, missä hän meni naimisiin 1.11.1857 Abraham Marinin kanssa.

Paavo syntyi 19.7.1839. Hän muutti ensin Kajaaniin ja sieltä vuonna 1870 Utajärvelle, missä hänet vihittiin 14.1.1881 Kaisa Raap-panan kanssa.

Anna Katarina Niilon tytär Carlbohmin vanhemmat Niilo Carlbohm, s. 1747, ja Anna Lisa Dufva, s. 1753, ovat myös Strömsdalin tehtaalla töissä. Niilo oli tehtaalla miilunpolttaja tai miilutyönesimies vuodesta 1781 vuoteen 1804.

Vuonna 1817 myös Anna ja Mikko mainitaan Strömsdalin ruukin työntekijöinä. He olivat tehtaan työntekijöinä aina vuoteen 1849 saakka. Anna Katarina kuoli 13.3.1849 vesitautiin. Mikko oli vielä tehtaan työntekijänä vuoteen 1852. Hän muutti Iisalmeen ja hänen kuolin-ajakseen on merkitty 16.8.1855.

Neljäs Paavon ja Sofian lapsista oli Anna Kaisa. Hän syntyi noin vuonna 1795 Kuopion maalaiskunnassa, Nilsissä. Hän on Kuopion maaseurakunnan rippikirjan mukaan päässyt ripille 14.6.1815. Sofia on rippikirjojen mukaan myös työskennellyt Strömsdalin tehtaalla.

Anna Kaisaa ei ole koskaan vihitty, mutta hän oli saanut kolme aviotonta lasta: Antti syntyi 13.4.1817, Anna 14.4.1824 ja Kalle 12.4.1837. Hän muutti 1863 Nilsistä Juankoskelle ja työskenteli Juan rautatehtaalla.

Paavo ja Sofia Laukkasella oli myös kaksoiset Niilo ja Maria Liisa, jotka syntyivät 18.2.1799 Juankosken Ruukilla.

Nuorin heidän lapsistaan oli Antti, joka syntyi vuonna 1800.

Vuonna 1828 raahelainen Laivan varustaja Zachris Franzén osti rautamalmista rautaa valmistavan harkkohytin Salahmilta Iisalmen pitäjältä Ylä-Savosta. Hän tarkoituksenaan oli ostaa myös samasta pitäjältä koillispuolelta läheltä Sotkamon rajaa Ronkala No. 3 -niminen kruununtila. Tilaan kuului Kiltuan ja Haapajärven välinen erämaa-alue ja joki, jossa oli Jyrkkäkoski. Koski sijaitti harvaan asutussa erämaassa, kaukana asutuksesta. Sinne ei johtanut juuri minkäänlaista kelpovollista tietä. Ensimmäinen Jyrkän ruukin hoitaja oli kauppaneuvos Zachris Franzén vuodesta 1828

*Jyrkän ruukin rakennus
Kuva julkaistu Varkauden museon luvalla. kuvaaja:
Ivar Aleksander Ekström*

vuoteen 1853, jolloin kauppaneuvos hänen perikuntansa möi ruukin varkauatelaiselle Johan Eric Malmborgille. Hän oli ruukin hoitajana kolme vuotta, ja seuraavaksi sen osti vuonna 1856 Viipurilainen Paul Wahl. Vuonna 1909 Ahlström OY osti ruukin. Sen toiminta päättyi vuonna 1919.

Mikko ja Anna Katariina Laukkasen vanhin lapsi Anders muutti Nilsistä Iisalmen Haapajärven Sydänmaalle Jyrkän ruukkiin työntekijäksi. Hänet vihittiin Iisalmen maalaiskunnassa 12.11.1848 Anne Juhontytär Tikkasen kanssa. Jo vuonna 1848 Antti oli Jyrkän ruukissa masuunimestarina. Hänen vaimonsa oli ruukissa piikana. Oma masuunimestari Jyrkkäkoscalle saatiin vasta 1846. Antti Laukkanen (s. 1817) tuli ruukin palvelukseen 1846 ruukinrengiksi, mutta jo heinäkuussa hän toimi masuunimestarina. Laukkanen toimikin masuunimestarina sitten koko Franzénin ajan. Hän oli Jyrkän ruukin pitkäaikaisin työntekijä. Hän tuli ruukin palvelukseen 1846 ja oli tehtaan masuunimestarina kuolemaansa saakka 1902. Antti Laukkasen työtä jatkoi hänen poikansa Antti

*Jyrkän ruukki masuuni ja masuunimestari,
todennäköisesti Antti Laukkanen
Kuva julkaistu Varkauden museon luvalla.
Kuvaaja: Ivar Aleksander Ekström*

Juho Laukkanen. Masuunimestarin palkka oli 2 ruplaa 50 kopeekkaa vuorokaudessa masuunin ollessa käynnissä.

Kaavin Laukkasiin kuuluvan Paavo Laukkasen jälkipolvi on ollut Ylä-Savon rautaruukin työntekijöinä neljän sukupolven ajan. Paavo Paavonpoika aloitti 1790-luvulla Juankoskella Strömsdalin ruukissa torpparina ja myöhemmin työntekijänä. Hänen poikansa Mikko oli lähes koko aikuisen ikänsä samassa rautaruukissa töissä. Mikon poika Antti ja hänen poikansa Antti Juho toimivat Jyrkän ruukin masuunimestareina. Isä-Antti koko ikänsä ja poika-Antti Jyrkän ruukin loppuun asti vuoteen 1919.

Leo Laakko

lähteet: Ylä-Savon rautasampo,
Jyrkkäkosken rautaruukki
1831-1919, Helena Yläsirviö
Museovirasto: Juantehdas
Laukkasten sukutallenteet
Aimo Laukkanen.

Valo

*Talvipäivän seisaus päivän pituuden muuntaa,
kokonaisena kuvateksti
lähdetään kohti kesää ja valoisampaa suuntaa.*

*Niin luonto kuin ihminenkin on jatkuvasti valoa
vailla,
ja herää keväällä eloon kasvien ja lintujen lailla.*

*Pelkkä tieto siitä, että päivä pitenee nytkin juuri,
on kuin lottovoitto tai joka suhteessa parempi
tuuri.*

*Valoisampi päivä vaikuttaa työhön ja aikatauluun,
ja on saanut säkeensä myös niin moneen lau-
luun.*

*Ennen päreiden, öljylamppujen, kynttilöiden
aikaan
voitiin vain uskoa sähkövalon tuomaan taikaan.*

*Tänä päivänä puhutaan, että valo on myöskin
saaste,
jotta löytyisi täysin valoton paikka, voikin olla
jo haaste.*

*Tässä ajassa tärkeäksi on tullut myös sydämen
valo,
jolla jokaisessa meissä on jokin pysyvä olinsija
tai talo.*

*Se on kuin led-valo, mikä kuluttaa itse vain vähän,
mutta kestää kauan, loistaa kauemmaksi ja tähän.*

*Yhteisöllisyyteen käytetään sydänten valojen
lähteitä,
se valo ei loppu, vaan uusiutuu, aina on tähteitä.*

*Tuntuu, että Laukkasten sydänten valo kirk-
kaasti hohtaa,
kun niin monessa yhteydessä sen vaikutuksia
kohtaa.*

Sirpan talvikuva

*Aurinko on meille niin monen mahdollisuuden
lähde.*

*Se ei ole hiipuva paristo tai sammuvan nuotion
tähdde.*

*Vielä sitäkin kirkkaammin taivaan valo voi loistaa,
mikä tässäkin ajassa vaikuttaa ja murheita
poistaa.*

*Taivaan valoa ei puhalleta sammuksiin kuin
kynttilää,
vaan se pysyvästi meille aina hehkumaan jää.*

*Valo on mahtava tunne riippumatta päivästä
tai säästä.*

*Se auttaa jaksamaan, kun näkee valoa tunnelin
päästä.*

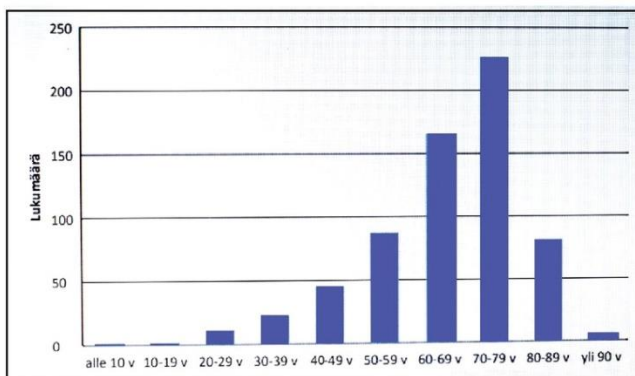
*Toivotan tässäkin ajassa kaikille valoisa tule-
vaisuutta
ja että valo loisi lisää maailmaan kaikenlaista
hyvää uutta.*

Sirpa Herve (os. Laukkanen)

Seitsemänkymppisen elämänviisaus

*Ei pidä luulla, että vanha oon, vaikka seitsemänkymmentä on jo rikki.
Enkä valmis oo mihinkään laatikkoon, jos luulette niin, se vika on tikki.
Mä elän kuin parasta nuoruuden vuotta, en murehdi kuihtuvaa varttani suotta.
Niinpä elänkin hetkeä tätä, ja taakse kaikki menneet mä jätän.
Mitä edestä tulee, niin mieti en sitä, vaan nykyiset hetket täytenä täytän.
Ikähän on vain pelkkä numerosarja, sen kantaa voi vaikka mylvivä sonnikarja.
Pystyssä päin, suorana selkä, mä kuljen polkuni loppuun saakka.
En mukana mitään murheita raahaa ja hiiteen on lentänyt surujen taakka.
Siis ystävät kalliit, muistakaa vain. Tämän elämän elämme kerran vain.
Sitä varkein en hankkinut, en ostanut lain, vaan sen kauan sitten lahjaksi sain.
Ja niin kauan, kun käteni nousee ylös, mä kohotan vuosien täyttämän maljan.
Sen kuuluisan kuohuvan, kokemuksien täyttämän vahtoovan kaljan.
Hölökyn kölökyn, Ystävät.*

Leo Laakon runo arkistosta.

Laukkasten sukuseuran jäsenten ikäjakauma v. 2021.
Pia Laukkasen kuva.

Heikki Laukkanen

puheenjohtaja
Runonlaulajantie 123, 51900 Juva
0400 755 204
heikkilaukkanen64@gmail.com
[Kerimäen sukuhaara](#)

Antti Laukkanen

varapuheenjohtaja
lehden oikoluku, sukututkimus, DNA
Retkeilijänkatu 6 A 10, 00980 Helsinki
0400 769 808
antti.t.laukkanen@gmail.com
[Parikkalan \(Kinnarniemen\) sukuhaara](#)

Kirsti Laukkanen

tuotteiden myynti
Mannisenrinne 4 A 17, 40270 Palokka
044 979 2653
kirsti.laukkanen53@gmail.com
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

varainhoitaja
Neularanta 4, 70780 Kuopio
0400 271 353
oskari.laukkanen@gmail.com
[Pielaveden sukuhaara](#)

Leo Laakko

lehtivastaava, sukututkimus
Latvakuja 2, 16300 Orimattila
044 323 7475
leo.laakko@gmail.com
[Kiuruveden \(Kinttaa\) sukuhaara](#)

Sirkka-Maaret Pumpanen

sihteeri, Facebook
Leipämäentie 753, 58700 Sulkava
0400 327 7179
sirkkamaaret@luukku.com
[Kurkijoen sukuhaara](#)

Heli Janhonen

lehden toimittaja
Vanha Kuninkaantie 9 as 1, 06100 Porvoo
050 375 5377
heli.janhonen@mondaymorning.fi
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Risto Laukkanen

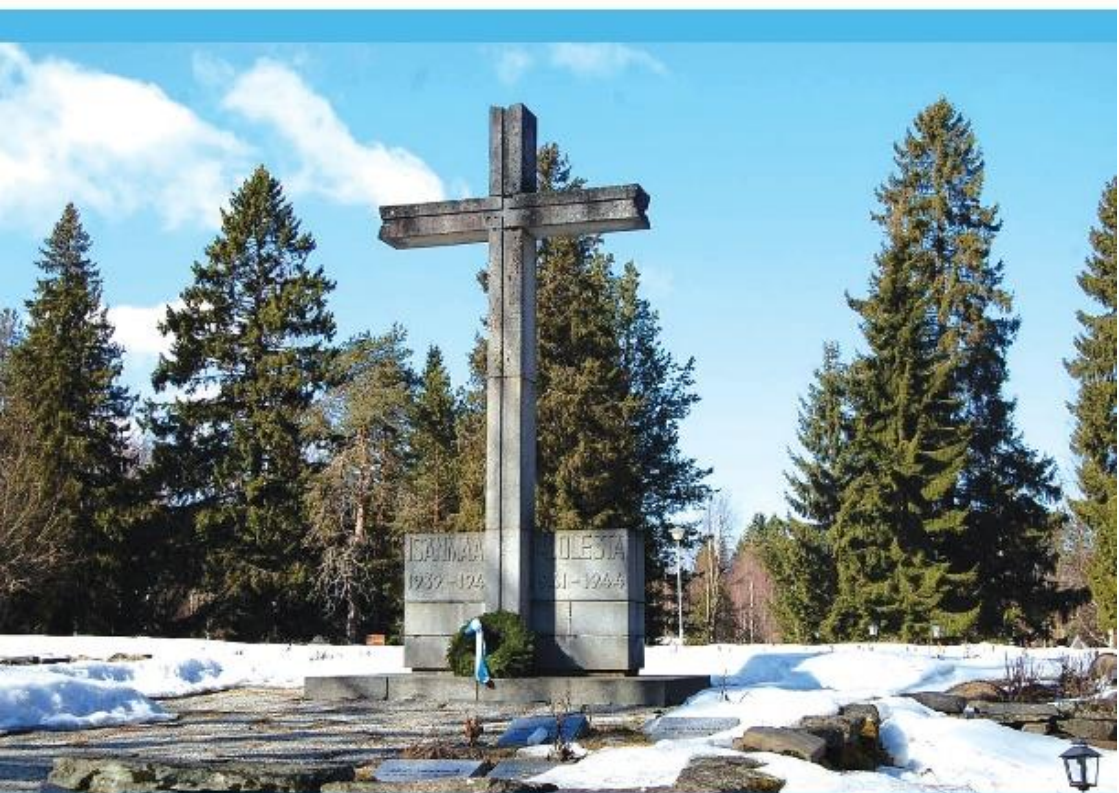
jäsenrekisterin hoitaja
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
0400 647 637
risto.laukkanen@elisanet.fi
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

tuotteiden myynti
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
050 344 0456
mariapia.laukkanen@gmail.com
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pekka Laukkanen

kotisivut, jäsenrekisteri
Rinnekatu 18, 18100 Heinola
040 528 5316
lucapekka@gmail.com
[Uukuniemen sukuhaara](#)

Kiuruveden Sankarihaudan muistomerkki. Taustalla Sankarihaudat. Sankarihautausmaa perustettiin vuonna 1937 palaneen kirkon pohjalle. Palaneen kirkon pohjalla lepää yli 450 talvi- ja jatkosodassa kaatunutta. Heidän joukossaan ovat myös talvisodassa kaatuneet Kiuruveden seurakunnan pappi Elias Simojoki ja kanttori Tauno Jauhainen. Simojoki haudattiin kirkon saarnastuolin kohdalle ja Jauhaisen muistokivi on urkujen kohdalla.